

Almanya'da "Türkiye Kökenli Göçmenlerin" Güncel Toplumsal Koşulları İmaj Dünyasında Saygınlığı Aramak mı?

1960'lardan itibaren, işgücü göçü kapsamında, dünyanın farklı ülkelerine yerleşen Türkiye kökenli insanların geldikleri toplumlarda nasıl bir görünüm sergilediği sorusu, 2014'te PoliTeknik tarafından düzenlenen ve akabinde kitaplaştırılan uluslararası bir sempozyumda tartışılmıştı. Adı geçen kitap "Türkiyeli Göçmenlerin Göç Alan Toplumlarında Eğitim Durumu ve Toplumsal Koşulları" başlığını taşıyordu. Şimdi elinizdeki bu sayıda farklı yazarlarla birlikte, Almanya özelinde bu konuya devam ediyoruz.

Devletlerin, özellikle de özel sektörün, elit kesimlerin kendi çıkarlarına göre şekillenen işgücü alımı ve akabinde gündeme yerleştirilen göç ve entegrasyon politikaları, bunlarla el ele yürüyen bir Türkiye kökenli imajı doğurdu di-

yebiliriz. İmaj ise yalnızca dışardan belirlenen bir olguya dönüştü mü, bir kişi ya da topluluğun artık kendi iradesiyle kolayca değiştiremeyeceği bir boyut kazanmış demektir. Türkiye kökenlilerin imajına iki zıt uçtan örnek verelim ve,

Olumlu örnekle başlayalım:

Avustralya'daki Türkiye kökenliler için şöyle yazıyordu sempozyum kitabında:

Günümüzde, Türk grupları her yıl düzenlenen ANZAK gününü yürüyüşlerine, çelenk bırakma törenlerine katılmaları için davet ediliyor ve Atatürk'ün 1934'te düşmanlarına söylediği asil sözleri yalnızca başkent Canberra'daki ANZAK Savaşı Anıtı üzerinde kalmayıp, Türk ve geniş Avustralya toplumundan katılımcıların yer aldığı etkinliklerde Türk olmayan davetliler tarafından sıklıkla alınıyor. Avustralyalıların ve Türklerin ortak tarihinin sürekli ve bilinçli bir yeniden beyanı hiç de azımsanmamalıdır. Çünkü bu Avustralya'daki Türk kökenli göçmenlerin sosyo-ekonomik ilerlemelerini onaylayan önemli bir faktördür. Bu aynı zamanda, Müslümanlara, Avustralya'da dahil pek çok ülkede gittikçe şüpheli bir gözle bakıldığı zamanlarda Türk

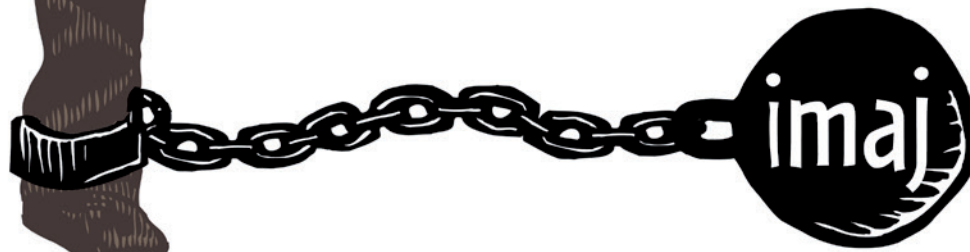
kökenlilerin Lübnan ve Hint yarımadasından gelenlerden farklı olarak radar-dan kaçmasına katkıda bulunan bir faktör de olabilir (Prof. Christine Inglis, S. 236)'.

Mustafa Kemal'in on yıllar önceki sözleriyle Avustralya'da imaj avantajı kazanan Türkiye insanının göç koşullarında karşılaştığı bir rahatlık, bir fırsattan söz ediliyor. Öte yandan Müslümanlara kuşkuyla bakıldığı bir dönemde Türkiye kökenlilerin bundan etkilenmediği tahminini yürüten bir yazar var.

Olumsuz örnekle devam edelim:

Almanya! Kriminallik olaylarla ilişkilendirilen Türklerle ilgili istatistiklerin nasıl "milliyetçi hileler" olarak deşifre edildiğini bu sayının 4-5. sayfasında, Prof. Bosbach'ın makalesinde okuyabilirsiniz. Kötü imaja götüren suçlama listesi uzun: Entegre olmaya isteksiz, maço, kriminal vaka, eğitimsiz, kökten dinci vs.. Özünde ise demokratik haklarını savunacağı düşüncesiyle ezici çoğunluğu (geçmişte) SPD seçmeni olan bir kitledir Türkiye kökenli insanlar. Almanya'da yaşayan Türkiye kökenlilerin çok iyi bildiği ve bir türlü kurtu-

Devamı 2. sayfada ►

Hasta Toplum

Prof. Dr. Georg Auernheimer

Her bir kişinin günümüzde kendisi için "gezici bir reklam" işlevi gördüğünü söylüyor bir ABD'li iktisatçı (alıntı: Schreiner 2018, S. 91). İnsanı nelerin beklediğine dair güvensizlik yaşam planlamasını zorlaştırıyor. Bu, meslek seçimi sırasında değersizleştirilen mezuniyetlerle başlıyor. Geçici ya da taşeron işlerde çalışmak, iş sözleşmesi yapmak ve hatta internete mikro görevleri yerine getirmek bir perspektif sunmuyor ve gelecek korkusunu körüklüyor, çünkü sosyal sıralamada gerilemek ve gelirsiz kalmak neredeyse her zaman bir tehdit olarak varlığını gösterir.

SAYFA 3

Milliyetçiler İstatistiksel

Hileler Kullanıyor

Prof. Dr. Gerd Bosbach

Yakından bakılmadığında Alman zanlı sayısının Türk zanlı sayısından pek fazla olmadığına inanılabilir. Ve gerçekten ben de bunu düşündüm, çünkü yayınlanan grafik küçük ve gazete kağıdı da grimsiydi. Sütunun üzerinde yer alan ve aynı biçimde belirgin olmayan rakamlara kısa bir bakış az farkı onaylar gibiydi. Almanya için 3..., Türkiye için 2..., yani çok düşük bir fark. Bunun böyle olamayacağını bildiğim için daha yakından baktım ve Almanya sütunundaki kırığı farkettim, dolayısıyla artık Almanlarda grafiksel bir eksik olduğunu biliyordum.

SAYFA 4-5

Türkiye'den Almanya'ya Göç:

Yeni Göç Dalgası

Çağdaş Torbacioğlu

Ve bu sürecin sonucunda Türkiye Almanya göç koridorunda yeni bir göç dalgası başlamıştır. Bu göç dalgasını diğer göç dalgalarından farklı kılan en önemli noktalardan bir tanesi önceki dönemlerde hiç olmadığı kadar Almanya'ya göç eden kişilerin kalifikasyonu yüksek ve eğitilmiş kitlelerden oluşması. Bu anlamda yeni göç dalgası olarak ele alınan bu grup akademisyenlerden, sanatçılardan, gazetecilerden, yazarlardan, öğrencilerden, beyaz yakalılardan, doktorlardan ve politik figürler gibi kimselerden oluşmaktadır.

SAYFA 6

Türk Kökenli İnsanların

Sembolik Yaşam Dünyaları:

Yönelimleri ve Değerleri

Prof. Dr. Hacı Halil Uslucan

Değinilmesi gereken eleştiri noktası, kültür odaklı argümantasyonun olayları aydınlatma gücünün zayıf olduğudur. Çünkü onda bireyler ile aidiyetleri arasındaki ilişkinin oldukça katı bir kültür tasarımı baskın gelmektedir ve öznelerin öz dinamikleri, farklı bir ifadeyle dirençlilikleri neredeyse hiç dikkate alınmıyor, dolayısıyla da bu tasarımda bireylerin açıkça "kendini" kültürel yönergelerine karşı hareket edebilecekleri hesaba katılmıyor.

SAYFA 10-11

Almanya’da “Türkiye Kökenli Göçmenlerin” Güncel Toplumsal Koşulları İmaj Dünyasında Saygınlığı Aramak mı?

1. sayfadan devam... ►

lamadığı, siyaset ve medya aracılığıyla istendiğinde körüklenebilen bir kötü imaj söz konusu - kaynama noktasında tutulur ya da hafifletilir, ama asla azat edilmez.

“Acaba” dedirten başarılarda imaj için umut aramak

BioNTech ilaç firmasının Korona’yla mücadelede geliştirdiği aşıyla firma sahibi iki Türkiye kökenli biliminsanı Almanya ve dünyanın gündemine oturdu. Mesut Özil, Fatih Akın vb. ünlülerle sağlanamayan olumlu imaj değişikliği “acaba” şimdi gerçekleşir mi? Zira insanlığa, dünya ekonomisine ve yaşamın daha bir çok alanına etkisi olağanüstü, hayat kurtaran sıra dışı bir katkı bu. Almanya’nın önde gelen ekonomistlerinden Hans Werner Sinn, FAZ gazetesi için kaleme aldığı, “Türk göçmenlerimiz için takdire layık bir başarı”² başlıklı yazısının ilk ve son paragraflarında şunları belirtiyor:

Uğur Şahin ve Özlem Türeci’nin Mainz merkezli şirketleri BioNTech ile elde ettikleri başarı, Almanya, dünya ve özellikle Türkiye’den gelen göçmenler için bir başarıdır - ayrıca ve bilhassa her ikisi de Almanya’da büyüyen Alman vatandaşı olduğu için.

Ve imaj restorasyonu açısından karamsarlığa alamet son paragraf:

Bütün bunlar entegrasyon görevinin büyüklüğünü ve çeşitli kültürel sorunları gizleyemez. Ancak, Alman ekonomisinin istikrarı için burada hangi potansiyelin açıldığı görülüyor. Şahin ve Türeci yeniden düşünmek için bir nedendir.

Ve sihirli sözleri yeniden okuyoruz: “Entegrasyon görevi”, “çeşitli kültürel sorunlar”. İnsanı rahatsız eden “hafif” bir körükleme, dünyayı kurtarmak da nafile, azat yok, en azından “göçmenlerin” geriye kalan çoğunluğu için.

12 Temmuz 1998’de Paris’in tarihi yapılarından l’Arc de Triomphe üzerinde şu yazı yansıtılıyordu: Merci Zizou!

Fransa, Cezayir kökenli Futbolcu Zinedine Zidane’ye futbol dünya kupasını kazandıran gollerinden dolayı teşekkür ediyordu. Olağanüstü bir başarı ve büyük bir sevgi seli. Belki buzlar Cezayirli lehine artık bir daha tutmamacasına erimiş ve Le Pen’ler de sağcılar için göçmenler dışında yeni

hedefler belirlemek zorunda kalmış olabilir. Hayır, öyle olmadı. Ekim 2005’te Fransa’nın banliyöleri deklase edilmiş bir göçmen gençliğin öfkesiyle yanıyordu çünkü. Ve 2020’ye gelindiğinde Korona’dan yaşamını yitirenler bu banliyölerde ortalamanın üzerindeydi.

Nihai eşitleme ile imaj sorununun ortadan kalkması

Ve her şeye rağmen öyle bir gelecek düşünelim ki, artık imaj sorunu, yabancı düşmanlığı tümüyle ortadan kalkmış olsun. Ve “multikültürel” ya da “multietnik” bir Almanya’da eşitlenmiş olarak yaşıyor olalım. Böyle bir gelecekte “göçmenler” için neler olanaklar dahilinde

biri, din, dil, ırk vb. neden gösterilerek yaratılan kötü imajdan kurtulmak olacak, bir diğer ifadeyle eşit yuttaşlık doğacak. Ancak bu, gelecekte göç edecekleri pek de kapsamayacak (onlar rüştlerini henüz kanıtlamamış addedilecek). Hiyerarşik sosyal yapıya bakıldığında ise yerleşik toplumun kaderini paylaşarak alt katmanlara kitlesel katılım en olası gelişmedir ve bu, eski göçmenler için çoktan gerçekleşmiştir.

Son olarak imkânsız bir göreve itilecek, imajını temizlemek zorunda bırakılan ölümlü bir göçmen için, Korona günlerinde, şu kısa kurmacayı aktaralım:

*Hakim cübbesi giymiş melekler kürsüden soruyor:
Hayatınızı neyle geçirdiniz?
“Göçmen”:
Almanya’nın beklentilerini yerine getirmekle.
Hakim kürsüsünden uğultularla şu sözler duyuluyor:
Boşa geçen bir hayat daha!*

PoliTeknik

¹ http://politeknik.de/wp-content/uploads/2017/07/Sempozium-2014_ktp.pdf

² Frankfurter Allgemeine Zeitung, 28. November 2020, Nr. 278, S. 20.
<https://www.hanswernersinn.de/de/bewundernswerte-erfolg-fuer-unsere-tuerkischen-immigranten-faz-28112020>

İÇİNDEKİLER

1.-2. Sayfa

PoliTeknik

Almanya’da "Türkiye Kökenli Göçmenlerin" Güncel Toplumsal Koşulları - İmaj Dünyasında Saygınlığı Aramak mı?

3. Sayfa

Prof. Dr. Georg Auernheimer

Hasta Toplum

4.-5. Sayfa

Prof. Dr. Gerd Bosbach

Milliyetçiler İstatistiksel Hileler Kullanıyor

6. Sayfa

Çağdaş Torbacioğlu

Türkiye’den Almanya’ya Göç: Yeni Göç Dalgası

7. Sayfa

Gözde Kara

Mehmet Ali Çağrı Tuncer

Semahat Korkmaz

Esra İçer

Yüksek Öğrenimli Türklerin Almanya’ya Son Yıllardaki Göçü

8.-9. Sayfa

Christian Filko

Avusturya’da Almanca Dil Desteği:

Ayırma Yoluyla Entegrasyon mu?

Avusturya’nın Zorunlu Okullarında Verilen

Almanca Dil Desteğinin Eleştirel bir Analizi

10.-11. Sayfa

Prof. Dr. Hacı Halil Uslucan

Türk Kökenli İnsanların Sembolik Yaşam

Dünyaları:

Yönelimleri ve Değerleri

12. Sayfa

Nune Tahmasian

Göç Deneyimli Öğretmenlere

Yöneltilen Talepler -

Beklentiler ile Sınıftaki Yanılsamalar

Arasında

13. Sayfa

Safter Çınar

Almanya’da "Türkiye Kökenli G

öçmenlerin" Güncel Toplumsal

Koşulları

14. Sayfa

Prof. Dr. Havva Engin

Misafir İşçiden Göçmene:

Farklı Tabir - Aynı Kader?

Göç ülkesi olarak

Almanya

15. Sayfa

Prof. Dr. Armin Bernard

Güncel Krizde Eğitim Politikasında İhmal

Edilen Temel Pedagojik Sorunlar

Justin Geißler

Bir Öğrencinin Perspektifinden Pandemi

Değerlendirmesi

16. Sayfa

PoliTeknik Çalışmalarımıza Örnekler

Uluslararası dergiler

- PoliTeknik International

- PoliTeknik Español

- PoliTeknik Português

Dijital Kitap

Dünya genelinden üniversite öğrencileri-

nin partnerliğinde

KÜNYE | IMPRESSUM

PoliTeknik

Türkçe Gazete
Türkische Zeitung

Quartalsweise
Üç ayda bir
Unentgeltlich
Ücretsiz
ISSN 2198-8706

Herausgeber/
Yayımlayan Kurum:
Verein für Allseitige Bildung e.V.
(Çökyönlü Eğitim Derneği)

Visdp | Chefredakteur/
Genel Yayın Yönetmeni:
Zeynel Korkmaz

Postanschrift/Posta adresi:
Postfach 25 03 48
40092 Düsseldorf

Webseite/Internet adresi:
www.politeknik.de

Kontakt/ İletişim
info@politeknik.de

Druck/ Baskı:
Hürriyet A.Ş.
Zweigniederlassung Deutschland
An der Brücke 20-22
64546 Mörfelden Walldorf

Gestaltung/Grafik Tasarım
Atelier Grafik & Illustration
Ömer Yapraklıran

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Georg Auernheimer

Hasta Toplum

Amazon yağmur ormanlarında yangınlar, Kaliforniya'da ateş fırtınaları, taygada yangınlar, donmuş toprak tabakasının çözülmesi, eriyen kutuplar, gerileyen buzullar, çöken kayalar, eşi görülmemiş sel felaketleri, çoğalan kasırgalar, kuraklık, çöl oluşumu, atık sular, kirli hava, türlerin tükenmesi. “Doğa”ımızın kirletilmesi artık yadsınamaz ve o giderek toplumsal bilince yansıyor. “Fridays for Future” hareketi kadar çevre politikalarının belirlediği hedefler de, her ne kadar hedef olarak kalsa da, bunu kanıtlıyor.

Yaşam alanımızı yok etmekte olduğumuz en azından herkesçe görülüyor, birkaç mürtet grup dışında. Ana haber bültenlerinde her ne kadar bir dizi noktasal felaket olarak ifadesini bulsa da, doğanın yıkımı basında çok ilgi görüyor. Şu ana dek algı ufkundan gizlenen şeyse, bu sistem içinde tutsak insanın “iç doğasının” yıkımıdır, aslında bu noktada örneğin anlaşılması zor şiddet patlamalarına ilişkin dehşet haberleri insanı düşündürmelidir.

Ruhsal hastalıkların salt istatistiksel kanıtlanabilir artışı tehlike sinyalleri vermiyor (Anglo-Sakson ülkeleri için Fisher 2013, S. 27, 46). Tıbbın kabul ettiği hastalıkların çeşitliliği de genişledi. Her ikisi de insanı ürkütmeli. Alışılmış istatistiklerin ruhsal hastalıklar ve baskılar nedeniyle kaç çalışma gününün boşa gittiğine dair çıkardığı bilanço anlamlıdır. Bunlar “işveren”lerin dikkatini işletmecilik açısından bir soruna çekiyor. Ekonomide Bilgi GmbH Enstitüsü'nden Jörg Thole de “ruhsal hastalıklar nedeniyle sürekli artan izinli günleri” “gerçekten ürkütücü” buluyor (on yılda yüzde +129,4) (<https://www.iww.de/ce/work-life/gesundheitsreport-2019-krank-arbeitswelt-90-millionen-fehltage-wegen-psychischer-probleme-tendenz-steigend-f125683>, incelendiği tarih 30.09.20). 2008'de çalışamazlık nedeniyle devre dışı kalan iş günü sayısı 1.270'ken, bu rakam 2018'de 2.914'e çıkmış, yani iki katından fazla olmuştur (agy.). İşletme içi sağlık sigortaları çatı örgütü 2008'de şunu saptamıştır: “Ruhsal hastalıklar, hastalıklar tablosunu şekillendiriyor” – “yıllardan beri istatistiklerde ruhsal baskı ve hastalıklar aksayan iş günleri için bir neden olarak öne çıkmaya devam ediyor” (<http://www.dnbgf.de/materialien/anzeige/news/bkk-gesundheitsreport-2008>, incelendiği tarih 09.10.20).

Bazı hesaplamalar sadece ekonomik görünümle sınırlı değil. Schulz'a göre ayrıca (2008) genel olarak “toplam yetişkin nüfusun yaklaşık üçte birinin bir yıl içerisinde ruhsal rahatsızlık tanısı kriterlerini yerine getirdiğinden hareket edilmeliydi” (S. 9). AB genelinde 2011'de şiddetli depresyonlar (30,3 milyon) ve birbirinden farklı fobiler (22,7 milyon) istatistikte en ön sırada yer aldı (<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/200448/umfrage/fallzahlen-psychische-erkrankungen-in-der-eu-schaetzung/>, incelendiği tarih 30.09.20). Alkol ve uyuşturucu bağımlılığının farklı biçimleri istatistikte yüksek değerlere çıkıyor.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Joos_van_Craesbeeck_-_The_Temptation_of_St_Anthony.jpg

Geçmişte birçok hastalığın tanılanmadığı ve kayıt altına alınmadığı varsaylsa bile hastalıklar tablosu çeşitlendi (bkz. örneğin <https://www.netdoktor.de/krankheiten/psyche/>, incelendiği tarih 06.10.20). Özellikle bağımlılıktan kaynaklı hastalıklar gözle görülür bir artış sergiledi. Yeni bir bağımlılık türü ise internet bağımlılığı. Eskiden eksik sosyal bağları ve iletişim gereksinimlerini karşılayacak benzer bir araç yoktu.

Birçok aksaklıkta sistemden kaynaklı ve bireylere yöneltilen talepler neden olarak öne çıkıyor. Performans gösterme ve rekabet baskısı ve özellikle sosyal mesleklerde yetersiz iş koşulları örneğin tükenmişliği anlaşılır kılıyor. Ve iş piyasasında kendini duraksamadan olumlu gösterme zorunluluğu nedeniyle narsis bir kişilik bozukluğu gelişebiliyor. Piyasanın gerekleri “insanların sürekli kendilerini konu edinmesine, optimal hale getirmesi ve sahnelemesine” yol açıyor (Schreiner 2018, S. 26). Eski bir Doğu Almanya vatandaşı sistem değişikliğine istinaden bir söyleşide şu açıklamada bulunuyor: “Birçoğu için herhangi bir şeyi canlandırmak, temsil etmek önemli hale geldi” (Junge Welt'in eki, v. 2./3./4.10.20, S.2). Her bir kişinin günümüzde kendisi için “gezici bir reklam” işlevi gördüğünü söylüyor bir ABD'li iktisatçı (alıntı: Schreiner 2018, S. 91). İnsanı nelerin beklediğine dair güvensizlik yaşam planlamasını zorlaştırıyor. Bu, meslek seçimi sırasında değersizleştirilen mezuniyetlerle başlıyor. Geçici ya da taşeron işlerde çalışmak, iş sözleşmesi yapmak ve hatta internette mikro görevleri yerine getirmek bir perspektif sunmuyor ve gelecek korkusunu körüklüyor, çünkü sosyal sıralamada gerilemek ve gelersiz kalmak neredeyse her zaman bir tehdit olarak varlığını gösterir.

Bir projeden diğerine geçiş bunun bir benzeridir (Sennett 2000, S. 25), daha çok yüksek nitelikliler için tipiktir, ayrıca da bilim insanları için. Toplu sözleşmelerin genel anlamda azalması, iş

koşullarının kötüleşmesine katkı sağlıyor. Ticarete katılan küçük serbest meslek sahiplerinin durumu da aynı biçimde belirsiz. Onlar pazarlama zincirleri ve internet ticareti nedeniyle kenara itilme endişesini taşıyor. Ve zanaatçılar tümüyle büyük şirketlerin bağımlı tedarikçilerine dönüştü. Çiftlik sahipleri kısmen büyük mezbaha ve mandıraların sözleşmeli çiftçileri haline geldi. Böylesi ilişkiler patojendir, korku ya da moralsizlik şaşırtıcı değildir.

Günümüzde doğanın yıkımı karşısında duyulan korku da bütün bunlara ekleniyor, özellikle de iklim krizi, ama aynı zamanda Covid-19 gibi salgınlar ve sonuçları, ki bunların da nedeni toplumsal doğa ilişkilerinin bozulmasıdır (Wallace 2020). Bunların hepsi gerçek korkulardır, ama hepsi de kolayca sosyal açıdan göze batan birer fobiye dönüşebilir.

Korkular karşısında gösterilen tepkilerden biri ezoteriğe sığınmaktır - 1990'dan bu yana talep oldukça arttı (Schreiner 2018, S. 54) - ve hatta komplo teorilerine, çünkü birçoğu tehditlere neden olan gerçek nedenleri saptayamıyor ya da saptamak istemiyor.

Sistemle ilişkilerinin içyüzü çözülüyor. – Ana akım medya gizlemeye katkı sunuyor. kapitalizm ve emperyalizm orada tabulaştırılmış konulardır. Bir diğer tepki de etkinlik kültürü ve de “eğlence matriksiyle kesintisiz bağlantıda olmaktır” (Fisher 2013, 34). Birçoğu için hep parti durumu hakim. Bu yayılma biçimleri tedavi teorisi ve pratiği ufkunun dışında durmaktadır ve buna rağmen verimli değildir, hatta toplumsal açıdan yıkıcıdır.

Olası bir gelirden yoksun kalmak ya da sosyal devlet yardımlarının hedefine ulaşmaması insanların aidiyetine yapılan göndermelerle çözüme bağlanmak isteniyor. Yabancı olarak tanımlanan kimselerin dışlanması amaçlanıyor. Sağcı hareketler bu yönde sahte deliller üretiyor. Eğitimsizlik, sosyal yalıtılmışlık, süreklilik göstermeyen iş koşulları,

milliyetçilik ve ırkçılık doğuran (Auernheimer 2020) imgesel Biz duygusunu güçlendiriyor (Sennett 2000, S.190).

Sağ cenahta patlak veren şiddet taşkınlıkları görüldüğü kadarıyla toplumda genel anlamda varolan gizli şiddet eğilimlerinden bağımsız düşünülemez. Son zamanlarda çıkan haberleri birer örnek olarak anımsıyorum: Bir adam hiç tanımadığı bir kadını çocuğuyla birlikte perondan rayların üzerine itiyor. Failler çoğunlukla kurbanlarını tanımıyor. Trier'de cinnet geçiren bir şoförün otomobili kaldırımara çıkararak, yüksek hızla yayaları hedef alması sonucu ölüm ve yaralanmaların olması ülke genelinde dehşete neden oldu. Henüz 2018'de bir intihar saldırganı otomobiliyle bir kafeye dalmış ve iki kişinin ölümüne, birkaç kişinin de yaralanmasına neden olmuştu. Bu ülkede otomobilin bir silaha dönüştürülmesi mantığa uygun.

Birçok cinsel pratik şiddet içeriyor, bilhassa cinsel istismar, özellikle de görüldüğü kadarıyla korkunç düzeyde yaygınlaşan çocuk istismarı. Son olarak Bergisch Gladbach'lı bir suçlunun bağlantıları, soruşturmacıların 30.000 şüpheliden oluşan bir ağı ortaya çıkarmalarını sağladı.

Sözüm ona sosyal medyada yaşanan sözlü şiddet kamuoyu tartışmalarının konusu haline geldi. Kaygıyla ya da öfkeyle Shit-Storm'ların, hakaretin ve anonimlik adı altında yapılan ve öldürme tehditlerine kadar varan tehditlerin artmakta olduğu gözlemleniyor. Bu medya, kişisel profil sayesinde kimliğin gizlenmesi olasılığıyla değil sadece, ayrıca telegraf stiliyle de şiddete yol açıyor. Yeşiller Partisi'nden Habeck Facebook ve Twitter hesaplarını kapattıktan sonra başka hiçbir medyada „bu kadar nefret, kötü niyet ve kışkırtma“ olmadığını söylüyor (SZ, 08.01.19).

Yukarıda belirtilen ve işverenler için kaygılandırıcı olması gereken ruhsal baskılar nedeniye aksayan iş günleri, Marx'tan sıkça yapılan şu alıntının güncelliğine ışık tutuyor. O 1867'de önseziyle şunu yazmıştır: “Kapitalist üretim bu nedenle toplumsal üretim sürecinin salt tekniğini ve kombinasyonunu geliştirir ve bunu tüm zenginliğin kaynak kuyularına zarar vererek yapar: Dünyaya ve işçiye zarar vererek” (MEW 23, S. 529 f.). Dünya söz konusu olduğunda artık sıkça hayal kırıklığı yaratan bir bilanço çıkarılıyor. İşgücünün tüketildiği gerçeğini ise pek kimse itiraf etmek istemiyor. ■

Kaynak:

- Auernheimer, Georg** (2020): Identität und Identitätspolitik.
Fisher, Mark (2013): Kapitalistischer Realismus ohne Alternative? Eine Flugschrift. Hamburg.
Schreiner, Patrick (2018): Unterwerfung als Freiheit. Leben im Neoliberalismus. 5., erw. Aufl. Köln
Schulz, Holger/Barghaan, Dina/Harfst, Timo/Koch, Uwe (2008): Psychotherapeutische Versorgung. Gesundheitsberichterstattung des Bundes, Heft 4. Hgg. vom Robert-Koch-Institut, Statistisches Bundesamt.
Sennett, Richard (2000): Der flexible Mensch. Die Kultur des neuen Kapitalismus. Berlin.
Wallace, Rob (2020): Was Covid-19 mit der ökologischen Krise, dem Raubbau an der Natur und dem Agrobusiness zu tun hat. Köln.

Prof. Dr. Gerd Bosbach

Milliyetçiler İstatistiksel Hileler Kullanıyor

Bir kez daha bir istatistik karşısındayız. Sonuçlara inanmıyoruz. Aslında istatistikleri sevmiyoruz, ama aynı zamanda onlardan büyüleyici bir etki yayılıyor. İstatistikler varsayılan „katı olgular mı“ yoksa „süslenmemiş gerçekler midir“? Bu makalede istatistiklerle kolayca ve de etkili biçimde nasıl yanlış imgeler türetildiğini göstermek istiyorum. Buna rağmen dünyayı daha iyi anlamak için istatistiklere gerek sinimimiz var.

Örnekler Alman milliyetçilerinin kibirlilik evreninden seçilmiştir. Bu örneklerle başka birçok büyük ülkenin milliyetçilerinde de rastlanabileceğine inancım tam. Jens Korff ile birlikte yayınladığım „Lügen mit Zahlen“ (Rakamlarla Yalan Söylemek) ve „Echt gelogen“ (Gerçekten Yalan) adlı kitaplarda ortaya koyduğumuz gibi, burada analizi yapılan hileleri siyaset ve ekonominin diğer birçok alanında bulabilirsiniz.

Alman kibirliliğinin iki örneğiyle başlayalım

1. Yalan: Almanya Avro için en çok katkı sunan ülke

»Zavallı Almanya! Eziyet çeken biziz, her gün üretiyor ve üretiyoruz, sonra da kıskanç komşular gelip refahımızın yarısını alıyor«. Bu çok eski bir yakınma. Henüz 19. yüzyılın başında Alman Michel* kendini aşağılanmış ve hakarete uğramış görüyordu, çünkü »Güneşin Altında bir Yer«, bir diğer ifadeyle Afrika, Asya ya da Amerika'da payına yağlı sömürgeler düşmemişti. Günümüz Almancasına çevrildiğinde şöyle bir yakınma söz konusu: »Almanya Avrupa'nın maaş memuru«. Sözde biz sürekli ödüyüz, diğerleri de para çekiyor. Ama bu gerçek mi? Maaş memuru parolasını bir kez de olgularla desteklemek gündemde olduğunda, bu işe yarayan bir tablo var. Bu tablo örneğin Avrupa İstikrar Mekanizması ESM'ye (biraz yanıltıcı bir ifadeyle »Avro Kurtarma Şemsiyesi« deniyor) ödeme yapan Avro ülkelerini gösteriyor. Almanya bu tabloda en sevdiği sıralama olan Avro bölgesinin lideri konumunda.

Sıra	Ülke	Ödeme, Milyar Euro
1	Almanya	21,7
2	Fransa	16,3
3	İtalya	14,3
4	İspanya	9,5
5	Hollanda	4,6

»Avro Kurtarma Şemsiyesi« ESM'ye ödeme yapan ülkeler (mutlak)

Mutlak rakamlarla hesaplandığında Almanya en çok ödeyen ülkedir. (Ek olarak her ülke ödenen miktarın 7,75 katı düzeyinde bir teminat üstleniyor)

Ancak bu tabloda bir prüz var. Büyük bir arabanın büyük, küçük bir arabanın da küçük bir karavan çekebildiğini herkes görür. Burada da farklı değil: Daha ağır bir yük taşımadan, büyük bir ülke küçük bir ülkeden çok daha fazla ödeyebilir. Yükün nasıl bölüştürüldüğüne ilişkin gerçek bir resme ulaşmak için kişi başına düşen ödemelere bakalım. Ve tablo hemen değişiyor.

Sıra	Ülke	Kişi başına yapılan ödeme, Avro
1	Lüksemburg	364
2	İrlanda	277
3	Hollanda	272
4	Almanya	269
5	Finlandiya	264

»Avro Kurtarma Şemsiyesi« ESM'ye ödeme yapan ülkeler (kişi başına rölâtif)

Nüfustaki kişi başına hesaplandığında Almanya 4. sırada (Toplam nüfus 31.12.2014).

Almanya şimdi de, spora uygun bir ifadeyle, podyuma çıkan kazananlar sıralamasında az farkla kenarda duruyor. Ama nüfusun büyüklüğünü neden ölçü olarak aldık? Ödemeler için - ölçü yapmaya uygun olan - ekonomik gücü aldığımızda (gayri safi milli gelirde ölçülüyor), Almanya için sıralamada sadece ortanın gerisinde bir yer kalıyor. 19 Avro ülkesi arasında Almanya 12. sırada. Demek ki »Avrupa'nın maaş memuru« olduğuna dair Almanya'nın görünüşteki rolü ülkenin salt büyük olmasından kaynaklanıyor. Ancak her yurttaşın sırtlaması gereken yük baz alındığında, Lüksemburg, İrlanda ve Hollanda asıl »maaş memurlarıdır«.

2. Yalan: Almanya en çok mülteci alan ülke

Maaş memuru değilse de, Almanya en azından 2015/16 mülteci dalgası sırasında en çok mülteci alan ülke olmuş-

tur, ve bunu Almanya'daki neredeyse her çocuk bilir. Gerçekten mi? Mutlak rakamlar gerçekten de Alman teknesinin Avrupa'daki gemi kazazedelerinin çoğunluğunu taşıdığını gösteriyor. Aşağıda 2015 ila 2016'nın ilk altı ayında Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde iltica başvurusunda bulunan sığınmacıları gösteriyor.

diğer ülkelere gitti. Bu nedenle ancak Almanya'da yapılan iltica başvurularının ardından söz konusu mültecilerin kesin Almanya'da oldukları sonucu çıkabilir.

Öte yandan 2015'teki büyük yığılma ve kabul noktalarındaki sınırlı personel sayısı nedeniyle gelen sığınmacıların yalnızca yarıya yakını iltica başvurusu yapabilmıştır. Bu nedenle 2016'nın ilk altı ayını da 2015'in sığınmacı dalgasını çizmek için hesaplamalara katk. AB'nin belirttiği 847.000 rakamı (en yeni Alman hesaplamalarına göre 894.000) hakkında sürekli yayın yapılan 1,1 milyon rakamının oldukça altındadır. Burada da geçerli olan şey: Büyük bir gemi küçük bir gemiye kıyasla güverteye daha fazla kazazede alabilir. Bu nedenle yeniden rölâtif bir rakama göz atmamız gerekiyor: Her 1.000 kişiye kaç mülteci düşmüştür?

Demek ki Almanya podyuma çıkan kazananlar sıralamasında az farkla kenarda duruyor - maaş memuru ödülleri için yapılan yarışmada olduğu gibi. Ve ekonomik güce bakıldığında Almanya tekrar ortalamanın altında kalıyor.

Sıralama	AB ülkeleri	İltica başvurusu 2015 ve 2016'nın ilk altı ayı
1	Almanya	846.955
2	Macaristan	199.625
3	İsveç	177.895
4	Avusturya	113.760
5	İtalya	134.100
6	Fransa	115.570

AB ülkelerinde iltica başvurusunda bulunan mülteci sayısı 2015/16 (mutlak)

Almanya iltica başvuru yapanlar arasında AB'nde 1. sırada

(Başvuru yapanlar ve aileleri birlikte sayılmıştır)

Kaynak: Eurostat

Ama bir dakika, 2015'te sürekli sözü edilen 1,1 milyon sığınmacı nerede kaldı? Gerçekten de EASY kayıt sistemi 2015'te Almanya için 1,09 milyon »kayıtlı başvuru sahibi« kaydediyor. »EASY rakamlarında, o zaman henüz olmayan kimlik tespit uygulaması ve kişisel verilerin kayıt altına alınmaması nedeniyle hatalar ve çifte kayıtlar olanaksız değildir. Açık bir ifadeyle: Alman İçişleri Bakanlığı olabildiğince yüksek rakamlar göstermek istiyordu. Krizin yarattığı kargaşa ortamında sığınmacıların çifte kayıt altına alınacağını iyi biliyordu, örneğin önce Baviera sınırlarında ve ardından ikinci kez Köln, Berlin ya da Hamburg'daki ilk karşılama noktalarında. Bu sığınmacıların birçoğu sistemden silinmeden Almanya'yı geride bırakarak İsveç, Büyük Britanya ve

AB'nde sığınmacılarla ilgili kısıtlamaları mutlaka farketmişsinizdir; buna birazdan değineceğiz, ama önce Macaristan'ın sığınmacıların sözde kurtarıcısı olarak rolüne bir bakalım. Bu noktada sığınmacıların engellenmesi için çekilen dikenli tellerin ve hazır bulundurulmuş silahlı güçlerin resimleri hepimizin gözleri önüne geliyor. Sığınmacı dalgası Macaristan tarafından Sinti ve Romanların dışlanması ve hatta onların sığınmacıların AB geneline dağıtılmasını öngören görüşmeler sırasında, Macaristan'dan atılması için sinsice kullanılmıştır.

Avrupa dışındaki bazı ülkelerde durum tamamen farklı. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği UNHCR'in tahminlerine göre henüz 2014'te 1.000 kişiye

Sıralama	AB ülkeleri	İltica başvurusunda bulunanlar 1.000 kişi (2015 + ve 2016'nın ilk altı ayı)
1	Macaristan	19,9
2	İsveç	17,3
3	Avusturya	12,8
4	Almanya	9,9
5	Finlandiya	6,5
6	Lüksemburg	5,8
7	Malta	5,8
8	Danimarka	4,4
	AB ortalaması	3,6

AB ülkelerindeki iltica başvuru sayısı (1000 kişi, rölatif rakamlar)

Her 1.000 kişi baz alındığında Almanya AB'nde 4. sırada yer alıyor.

Kaynak: Eurostat, Pro Asyl

düşen sığınmacı sayısı Türkiye'de 21, Ürdün'de 87 ve hatta Lübnan'da 232 olmuştur (Almanya'yla karşılaştırıldığında bu rakam bir buçuk yılda 9,9'dur). Bu sayılar günümüzde en azından Türkiye'de çok daha yüksektir. AB dışındaki durumdan pek söz etmeyip de Almanya'nın sözde kahramanlıklarını övmesi, Alman medyası için büyük bir acizliktir.

kâğıdı da grimsiydi. Sütunun üzerinde yer alan ve aynı biçimde belirgin olmayan rakamlara kısa bir bakış az farkı onaylar gibiydi. Almanya için 3..., Türkiye için 2..., yani çok düşük bir fark. Bunun böyle olamayacağını bildiğim için daha yakından baktım ve Almanya sütunundaki kırığı farkettim, dolayısıyla artık Almanlarda grafiksel bir eksik olduğunu biliyordum. Ve bu herhangi

yurttaşlarından ürkemleri gerekiyor. Bunlar yüzde 80 ile bariz çoğunluğu oluşturuyor. Elbette bu zanlı Almanların oranının diğerlerinden daha büyük olduğunu ifade etmez. Bunun için "Lügen mit Zahlen" kitabımızın 63. ve 66. sayfalarında ortaya koyduğumuz gibi daha yakından inceleme yapmak gerekir. Kitapta ayrıca neden suçluların değil de yalnızca zanlıların istatistiklerini ele aldığımızı açıkladık.

Bu "yabancı dostu" metin nedeniyle milliyetçilerden çok çirkin yazılı yanıtlar aldık. Bu bölümün son tümcesi olarak iyi ve Saarland Parlamentosu AfD grubu için çok açıklayıcı bir olaya değinelim. Genel suç istatistiklerinin yabancılara karşı kışkırtmalara yaramayacağını bildiği için AfD bıçaklama vakalarına sarıldı. Ne var ki bu noktada

tarafından Alman zanlılarda kökeni "deşifre etmek için" en sık rastlanan adlar sorgulandı. Sonuçlar karşısında AfD'lilerin yüz ifadesini görmek istedim. 1. sırada: Michael (24 vaka), ikinci sıra: Daniel (22 vaka), onun arkasında Andreas (20), Sascha (15), Thomas (14), Christian, Kevin, Manuel, Patrick (her biri 13), Justin ve Sven (her biri 11). Bu olgular karşısında AfD'lilerin görüşlerinde herhangi bir değişiklik olduğunu duyan yok. Yabancı düşmanları için bu utanç vericiydi, çünkü bir gazeteci duyum aldı ve konu hakkında Saarbrücker gazetesinde bir haber yayınladı.

4. Yalan: Koronanın en etkili olduğu ülke ABD

Yukarıdaki örneklerle alıştırma yaptığınız için bu başlıktaki hatayı muhtemelen hemen fark edeceksinizdir. Bir kez daha ülkelerin farklı nüfus büyüklükleri gözardı ediliyor. Öyle ki ABD'ndeki vakaların mutlak sayısı (testi pozitif çıkan ya da ölen) Lüksemburg'un ki ile kıyaslanıyor, nüfus farkı neredeyse 500 kat daha büyük. Sıklıkla sunulan bir saçmalık. Ölümelerde ABD gerçek dünya sıralamasında 10. sırada, pozitif testlerde hatta 16. sırada yer alıyor, ancak bu az sayıda yapılan testlerle ilgili. Ölümeler açısından büyük ülkeler arasında Birleşik Arap Emirlikleri dünya lideri ve testler açısından da Bahreyn, ama Lüksemburg ve Belçika gibi Avrupa ülkeleri de sözde dünya birincisi ABD'nin önünde yer alıyor (Veri kaynağı: www.worldometers.info/coronavirus/).

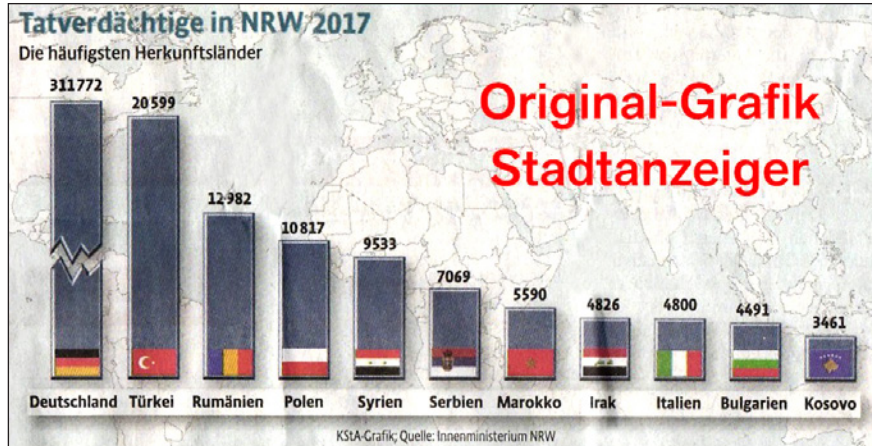
Elbette istatistiklere ihtiyacımız var. Örneğin en basitinden çocuk yuvaları ve öğretmen gereksinimini planlamak için doğum oranlarını bilmek gerekir. Aynı biçimde ekonomiyi ve toplumu yönetmek için. Bu makalemden yalnızca istatistiklere olan kör "inanca" karşı uyarmak istedim. Rakamlarla da fevkalade yalan söylenebilir. Bu nedenle daima rakamların arkasında hangi çıkarların yatabileceğini sorun, o zamanda siz kendiniz birçok şeyi açığa kavuşturabilirsiniz.

Ve bundan başka dünya genelinde şunun iddia edilmesi utanç vericidir: "Sığınmacıların hedef ülkesi olarak Almanya - başka hiçbir sanayi ülkesi bu kadar çok insana kapılarını açmadı" diyor Haziran 2017 tarihli t-online. Bu ifadelerle Türkiye'deki sığınmacı rakamları dikkate alınmıyor ya da Türkiye'ye sanayi ülkesi statüsü uygun görülüyor. Görüldüğü kadarıyla burada nesnel sığınmacı rakamları kaba bir milliyetçi kibirlilik için istismar ediliyor.

3. Yalan: Almanlar suç işleyen yabancılar tarafından tehdit ediliyor

Yakından bakılmadığında Alman zanlı sayısının Türk zanlı sayısından pek fazla olmadığına inanılabilir. Ve gerçekten ben de bunu düşündüm, çünkü yayınlanan grafik küçük ve gazete

birşey değildi. Sütun Alman zanlıların yüzde 90'ını öylece yutuvermişti. Bu bir küstahlık.

Eğer Almanlar suç eğilimlerinden korkuyorsa, o zaman ilk önce kendi

da zanlıların çoğunluğunu Almanlar oluşturuyordu. Ama AfD'lilerin akıllarına görüşünüşte işe yarayacak bir fikir gelmişti. Bu Almanların arasında mutlaka Alman pasaportu almış çok sayıda göçmen vardı. Dolayısıyla AfD

**Almanların oto steryotipi olan, püsküllü bir uyku başlığı ve tulumu giyen bir figür*

Çağdaş Torbacioğlu

Türkiye'den Almanya'ya Göç: Yeni Göç Dalgası

2013 yılında Gezi olayları ile başlayan Türkiye siyaseti ve ekonomisindeki atmosfer değişimi 2015 ve 2017 yılları arasında Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşanan 30 farklı bombalı saldırı ile devam etmiştir ("Timeline of attacks in Turkey", 2017). Bunun yanı sıra 2016 yılında gerçekleşen darbe girişimi ve hemen ardından yaşanan olağanüstü hal süreci ve 16 Nisan 2017 anayasa referandumu ile Türkiye'nin 98 yıllık parlamenter sistemi son bulup başkanlık sistemini geçilmiştir (Mentesoglu, 2018).

Tüm bu yaşananların yanı sıra ekonominin de giderek gerilemesi toplum üzerinde derin etkiler yaratmıştır. Bu etkiler birçok insanı göçe itmiştir. Ve bu sürecin sonucunda Türkiye Almanya göç koridorunda yeni bir göç dalgası başlamıştır. Bu göç dalgasını diğer göç dalgalarından farklı kılan en önemli noktalardan bir tanesi önceki dönemlerde hiç olmadığı kadar Almanya'ya göç eden kişilerin kalifikasyonu yüksek ve eğitilmiş kitlelerden oluşması. Bu anlamda yeni göç dalgası olarak ele alınan bu grup akademisyenlerden, sanatçılardan, gazetecilerden, yazarlardan, öğrencilerden, beyaz yakalılarından, doktorlardan ve politik figürler gibi kişilerden oluşmaktadır. Bu yeni göç dalgasını daha iyi anlayabilmek adına yapmış olduğum tez çalışmamda 2013 sonrası Türkiye'den Almanya'ya göç etmiş 10 farklı kalifikasyonu yüksek eğitilmiş göçmenle gerçekleştirmiş olduğum derinlemesine görüşmelerle bu yeni göç dalgasında insanları Türkiye'den göçe iten ve aynı zamanda Almanya'ya göçe çeken sebepleri anlamaya çalışıp, yeni göçmenlerin bu süreç sonrası Almanya'da yaşadıklarını çalışmam kapsamında ele almaya çalıştım. Yapmış olduğum görüşmelerden alıntılarla bu süreci özetlemeye çalışacağım.¹

2017 yılında Türkiye'den Almanya'ya gelen Ali'nin de belirttiği üzere en temelde "zorunlu her kopuş, zorunlu her gidiş, zorunlu her geliş kendi içinde pek çok problem taşır". Bazı göçmenler için bu kopuş seçenek dahilinde olsa da birçok göçmen için ülkede yaşanan siyasi atmosfer sonucu özgürlüklerinin elinden alınmaması adına zorunlu bir kopuşa dönüşmüştür. "Kendi rızamla karar vermedim. Ayrılmak durumunda bırakıldım. Çeşitli akademik ve politik faaliyetlerimden ötürü hakkımda çeşitli davalar vardı süre gelen" diyerek belirtiyor Hasan Türkiye'den kopuş ve koparılış nedenini. Yeni göç dalgasını göçe iten sebeplerin temelini Türkiye'deki politik ve ekonomik sebepler oluştursa da bunların yanı sıra güvenlik endişesi, kendi alanlarında herhangi bir baskıya maruz kalmadan çalışmama durumu, geleceğe olan umutlarının giderek yerini umutsuzluğa bırakması gibi sebepler de göçmenleri 2013 sonrası süreçte Türkiye'den ayrılma nedenleri olarak

belirtilebilir. Hasan'ın da belirttiği üzere, "burada göçün çok çeşitli sebepleri var. Birincisi yani politik olarak mesela diyelim insanlara muhalefet zemini bırakılmaması. Sosyal medya üzerinden en ufak bir eleştirel, kişisel düşünce beyanının bile terör suçu olarak addedilmesi, soruşturmalar açılması, cezalar verilmesi. Bu mesela insanların yaşam güvencesini ortadan kaldırmıştır". Bir diğer akademisyen görüşmeci Yusuf ise bu göç dalgasının ardında yatan nedenleri ve insanları göçe iten süreci şu sözlerle ifade ediyor:

İnsanların bir kısmı Türkiye'de yaşamının zor olduğunu düşünüyorlar. Çünkü Türkiye'nin baskıcı bir ortam olduğunu, anti-demokratik bir

En belirleyici özellik nedenlerinden biri orada [Türkiye] üretemiyoruz, ne-rede üretebiliriz sorusunu sorduk. [...] Daha önce gidip - gelmiş olmamız, hem çok geniş bir ilişki ağına sahip olmamız nedeni ile hem de burada kültür sanat alanında yapacaklarımızın Avrupa kamuoyuna yönelik bir karşılık bulabilecek olması.

Türkiye'den Almanya'ya gerçekleşen eski göç dalgaları ile bugünkü yaşanan göç dalgasını görüşmecilerden kıyaslamalarını istediğim zaman, görüşmecilerden Ali bu farkı şu sözlerle ifade etti:

Göç denilince özellikle Türkiye'den göç işçi göçü olarak ekonomik nedenlerle yaşanan göçleri bir kategoride

BİR KISIM GÜCÜ VE İMKANI OLSA DAHI ÇOCUĞUNU BU ORTAMDA BÜYÜTMEK İSTEMİYOR.

ortam olduğunu, giderek daha kapalı, muhafazakâr, özgürlüğü kısıtlayan renksiz bir ortam olduğunu düşünüyorlar ve dolayısıyla politize olmamış insanlar da dahil bu ortamda yaşamak istemiyorlar. Gelecekte umutsuzluk. Bir kısım gücü ve imkanı olsa dahi çocuğunu bu ortamda büyütmek istemiyor. Benim gibi akademisyen ise mesleğini icra edemiyor, gazeteci ise mesleğini icra edemiyor. Sürekli bir baskı ile karşı karşıya. [...] Bütün bu süreç insanlarda karamsarlık, baskı ortamı çerçevesinde yaşıyor olma psikolojisi

değerlendirmek lazım. Ama bugün gelen aşamada da yani bir yanıyla politik bir göç ama aynı zamanda da düşünsel bir göç diyebiliriz. Bugün gelenlerin bir kısmı bu yeni dalgada bir kısmı politik nedenlerden bir kısmı da kültürel nedenlerle geliyorlar.

Yeni dalga göçmenleri eski dalga Türkiyeli göçmen grupları ile karşılaştırdığımızda, beraberlerinde getirdikleri bilgi ve donanım sayesinde bir önceki göçmenlerin yaşadıkları birçok sorunu yaşamadıklarını belirtmek

NE KADAR OLSA DA YABANCISINIZ. BİR OLAY OLSA İLK DIŞLANABİLECEKLER ÇEPERİNDESİNİZ.

yaratıyor. Haliyle insanları göç etmeye itiyor. [...] Daha çok Türkiye'deki siyasi ve sosyal ortamın iticiliği nedeniyle göç etme eğilimindedir.

Diğer taraftan ise görüşmecilerin Almanya'yı seçiş sebepleri farklılık göstermekte. Öncelikli olarak görüşmecilerin Almanya'da sahip oldukları güçlü sosyal ilişki ağı önemli sebeplerden birisi olarak göze çarpmakta. Bunun yanı sıra daha iyi bir hayat standardı, hayat güvencesinin olması, burada hayata daha umutla bakabilmeleri, Türkiye'ye kıyasla eğitim kalitesinin iyi olması ve herhangi bir baskı ve sansürün odağında olmadan çalışmalarını devam ettirebilmeleri göçmenlerin Almanya'yı tercih etme sebepleri olarak özetlenebilir. Bu bağlamda Ali Almanya'yı seçme sebebini şu sözlerle ifade ediyor:

yanlış olmayacaktır. Fakat buna rağmen göçmen olgusunun göç ile beraberinde getirdiği birçok sancılı süreci de tüm kalifikasyon ve donanımlarına rağmen yeni dalga göçmen grubu da yaşamaktadır. Bir diğer ifade ile sahip oldukları donanım Almanya'daki hayatlarına birçok anlamda yardımcı olsa da, daha rahat iş bulma, Alman toplum ve kültürüne daha kolay uyum sağlama, hayatlarını tamamiyle kolaylaştırmadığını belirtmek gerekmektedir. Bu bağlamda Emine Almanya'da yaşadığı süreci şu sözlerle anlattı:

Göçmen olmak eninde sonunda bildiği, sevdiği bir ortamdan koparılıp işte tamamen yabancı olduğu bir ortama getiren bir şey. O yüzden bence duygusal olarak büyük zorluklar var. Ne kadar olsa da yabancısınız. Bir olay olsa ilk dışlanabilecekler çeperindediniz.

Duygusal ve psikolojik olarak göçmen olmanın getirdikleri zorlukların yanı sıra yeni dalga göçmenler ırkçılık gibi sorunlarla da karşılaşabilmekte. Bazı göçmenler insanların Türkiye'den geldiklerini öğrendikleri zaman Almanya'da var olan negatif Türkiyeli göçmen imgesinin bir sonucu olarak belli bir mesafelenme ile de karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra birçok yeni dalga göçmen sosyal ve kültürel kapital anlamında Almanya'daki hayatlarında küçülme yaşamaktadırlar Türkiye'ye kıyasla. Bir diğer ifade ile Türkiye toplumunda edindikleri mesleki, kültürel ve sosyal konum ile Alman toplum ve kültüründe edindikleri konum farklılık göstermekle birlikte, göçmen kimliklerinin birçok anlamda akademisyen, yazar, sanatçı vb. kimliklerinin önüne geçmektedir. Bu durum statü kaybını da beraberinde getirmektedir. Hemen hemen her göçmen gibi yeni dalga göçmenler de yeni çevre edinme, yeni dil öğrenme vb. süreçlerini göçmen olarak yaşamaktadırlar. Görüşmecilerden Cem göçmen hayatını kendi sözleri ile şu şekilde ifade ediyor:

Göçmenlik bence acı bir şey. Göçmenliğin kendisi zor bir şey. Hayatındaki katmanları sıfırlandıran, düzleştiren bir şey bence göçmen hayatı. [...] 20 yaşından 30 yaşından sonra bir ülkede insanların hayatı kendi yurtlarındaki gibi derinliğine yaşayabileceklerini zannetmiyorum, bu benim için de böyle. Köklerimizden koparıldık getirildik ve burada bir saksı içine konduk. Her şey farklı burada.

Kısacası, 2013 sonrası Türkiye'deki değişen politik ve ekonomik atmosfer daha önce hiç olmadığı kadar kalifikasyonu yüksek ve eğitilmiş insanları göçe itmiştir. Ve bu durum Almanya Türkiye göç koridorunda yeni bir göç dalgasını oluşturmakla birlikte önemli bir beyin göçü sorununu da beraberinde getirmiştir. Bu süreç Almanya için önemli bir kazanç teşkil ederken Türkiye için ise büyük bir kayıp anlamına gelmekte.

¹ Görüşmecilerin kimliklerinin korunması adına gerçek isimleri yerine takma isimler kullanılmıştır.

Referanslar

"Timeline of attacks in Turkey".

(2017, February 19). Retrieved from Aljazeera: <https://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2016/06/timeline-attacks-turkey-160628223800183.html>

Conrad, D. P., & Langenbacher, E.

(2013). The German Polity. Lanham : Rowman & Littlefield Publishers.

Mentesoglu, Z. (2018, 07 11).

A New Era: Turkey's 98-year parliamentary system ended. Retrieved from Vocal Europe : <https://www.vocaleurope.eu/a-new-era-turkeys-98-year-parliamentary-system-ended/>

Gözde Kara, Mehmet Ali Çağrı Tuncer, Semahat Korkmazer, Esra İçer

Türk Mühendis ve Mimarlar Birliği - Almanya (TMMB) Yüksek Öğrenimli Türk Göçmenler (YÖTG) Çalışma Grubu adına

Yüksek Öğrenimli Türklerin Almanya'ya Son Yıllardaki Göçü

Federal İstihdam Dairesi Başkanı Frank-Jürgen Weise, 2011 yılında Almanya'da, iki milyon "nitelikli" göçmene ihtiyaç duyulduğunu açıkladı¹. Bunun üzerine kendi ihtiyaçlarını ve kabiliyetlerini iyi bilen, akademik ve mesleki olarak donanımlı bir nüfusun Almanya'ya göçünü hızlandırmak için çeşitli adımlar atıldı. 2012 yılında bu grubun oturum ve çalışma izinlerine yönelik düzenleme niteliği taşıyan Blaue Karte EU uygulaması başlatıldı². Avrupa Birliği (AB) ile paralel başlayan bu süreçte Almanya, AB'den farklı olarak, belirli alanlarda uzman olan kişiler için (matematikçi, doğa bilimci, mühendis, enformasyon ve iletişim teknolojileri alanında akademisyen, doktor (diş hekimisi hariç) vb.) Blaue Karte EU vizesi alma şartlarını kolaylaştırdı (örn. 2020 için yıllık 43.056 Avro brüt maaş yeterli görülüyor)³. Bunun da etkisi ile yıllardır Türkiye'den Almanya'ya yaşanan "beyin göçü" iyice artmaya başladı.

Bu kapsamda TMMB YÖTG Çalışma Grubu tarafından son yıllarda yaşanan yüksek öğrenimli Türklerin göçünü daha iyi anlayabilmek amacıyla Ocak-Mayıs 2020 döneminde Almanya genelinde bir anket çalışması yürütüldü. Bu makale, 422 kişinin katıldığı anketin sonuçlarına dayanmakta olup „yeni dalga göçmenler“ olarak da adlandırılan grupla ilgili çeşitli bilgiler içermektedir (anket sorularına verilen geçerli yanıtlar değerlendirmeye alınmıştır).

Anketin Çerçevesi

Bu çalışmada, Türkiye'de en az on beş yıl yaşamış ve ardından kariyer yapmak ya da yüksek öğrenim görmek amacıyla Almanya'ya gelmiş kişilere odaklanıldı. Anket soruları 5 temel başlıkta ele alındı: demografik bilgiler, Almanya'ya geliş süreci ve günlük hayat, Almanya'da çalışmak, Almanya'da öğrenci olmak ve Türkiye ile ilişkiler. İnternet üzerinden yürütülen ankette katılımcılara; lise (İstanbul Erkek Lisesi (İEL) vb.) ve üniversite (Orta Doğu Teknik Üniversitesi vb.) mezun ağlarının yanı sıra çeşitli dernek ve sosyal ağlar üzerinden ulaşıldı.

Son Yıllarda Gerçekleşen Göçe Dair Bilgiler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'ten alınan verilere göre 2018 yılında 84.863 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yurt dışına göçmüşken 2019 yılında bu sayı 136.740'a çıkmıştır⁴. Diğer bir veriye göre Almanca öğrenim veren okullardan (İstanbul Erkek Lisesi (İEL), Alman Lisesi vs.) mezun olan öğrenciler arasında yurt dışına çıkma oranı da artış göstermiştir. Örneğin; 2019'da İEL mezunlarının %52,6'sı Almanya, Fransa, Kanada, ABD, Avusturya ve Macaristan'a lisans öğrenimi görmeye gitmiş olup, Alman Lisesi'nin 2019 yılı mezunlarının neredeyse tamamı (%94) üniversite için yurt dışını tercih etmiştir⁵.

Anket Sonuçlarına Dair Kısa Değerlendirme

Almanya genelinde yapılan anket kapsamındaki çıktılar 5 başlıkta toplandı.

Demografik Bilgiler

Ankete katılan kişilerin %65'inden fazlası 2015 sonrasında Almanya'ya göç etmiş olup, 2000 öncesi gelenler %2,5'ini oluşturmaktadır. Katılımcıların yarısına yakını kadın ve %80'i Y kuşağından (1980-1999 arası doğanlar) olup, %80'inden fazlası Türkiye'deki üç büyük şehirden (İstanbul, Ankara ve İzmir) göç etmiştir.

Almanya'da Öğrenci Olmak

Katılımcıların yarısından fazlası yüksek lisans, %18'i doktora ve %13'ü lisans öğrenimlerine devam etmekte; mühendislik bölümü %50 oranla birinci sırada yer almaktadır.

Katılımcıların yarısına yakınının Almanya'da İngilizce öğrenim veren bir programa kayıtlı olmasından, bu kişilerin yeterli düzeyde Almanca bilgisine sahip olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Lisans ve lisans sonrası öğrenim için Almanya'nın tercih edilmesinde istenilen uzmanlık alanında kaliteli üniversitelerin bulunması, sosyal imkanların iyi olması ve öğrenim sürecindeki düşük giderler gibi nedenler öne çıkmaktadır. Ayrıca Almanya'daki öğrenim sisteminde bulunup Türkiye'de uygulanması önerilenler arasında; öğrencilik sırasında ücretli staj imkanı, staj süresinin uzunluğu, uygulamalı ders sayısının fazlalığı, grup çalışması imkanı gibi yöntemler belirtilmektedir. Almanya'ya göç eden bu kitlenin, Almanya'daki öğrenimleri süresince karşılaştıkları sorunlar da vardır. Bunlardan en sık karşılaşılanı, konaklama olarak belirtilmektedir. Maddi, entegrasyonla ilgili ve okul sisteminin farklı olmasından kaynaklı konular da öğrencilerin sıkça karşılaştığı zorluklar arasında yer almaktadır.

Almanya'da Çalışmak

Anket katılımcılarının %76'sı Almanya'ya çalışmak için göç etmiş kişilerdir. Bu kişilerin Almanya'yı tercih etme nedenleri arasında ; daha güvenli hayat, iyi eğitim sistemi, kişisel özgürlüklerin olması, daha fazla iş imkanı, yaşam giderlerinin nispeten düşük olması ve çevre kirliliğinin az olması yer almaktadır.

Katılımcıların yaklaşık %60'ı öğrenim gördükleri alanlarda çalışmakta ve burada; otomotiv, IT, eğitim, sağlık, havacılık, finans, enerji, elektronik ve gıda sektörleri öne çıkmaktadır. Çalışanların yarısından çoğu iş yerlerinde İngilizce ve/veya Almanca konuşurken, %19'u İngilizce bilmenin yeterli olduğunu belirtmektedir. Bu durumun; Türkiye'den Almanya'ya yaşanan beyin göçünün artışına katkı sağladığı söylenebilir.

Ankete katılanların büyük çoğunluğunun Almanya'da çalışmaktan, aldıkları maaştan ve sosyal haklarından memnun olduğu gözlemlenmektedir. İki ülke arasındaki çalışma şartları kıyaslandığında ise; çalışma saatleri, maaş, çalışma ortamı, sosyal imkanlar ve iş güvencesi gibi konularda Almanya lehine farklılıklar olduğu vurgulanmaktadır.

Almanya'da çalışırken; dil (Almanca), konaklama (ev bulma süreci) ve kültür (sosyal hayat, yeme-içme alışkanlıkları) ile ilgili konuların en çok sıkıntı yaşanan alanlar olduğu görülmektedir.

Almanya'ya Gelme Süreci ve Günlük Hayat

Katılımcıların yaklaşık %30'u kalıcı oturma iznine (Niederlassungserlaubnis) ve %10'u Alman vatandaşlığına sahiptir.

Katılımcıların %85'ten fazlası Türklerin Almanya'ya entegrasyonu kapsamında herhangi bir faaliyette bulunmadığı; bu konuda girişimde bulunanların ise ilgili derneklere üye olma, yeni gelen öğrencilere (ders vb.) ve ailelere destek verme gibi konularda aktif oldukları görülmektedir.

Anket katılımcıları, sosyal hayatlarında en çok dil (Almanca) ile ilgili sorun yaşadıklarını belirtirken; kültürel ve kişisel ihtiyaçlar (yeme alışkanlıkları, alışveriş vb.), ırkçılık ve Türkiye'ye duyulan özlem gibi konularda da sorun yaşandığı aktarılmaktadır.

Buradaki önemli gözlemlerden bir başkası da, katılımcıların %40'lık kısmının sosyal hayatlarında yine Türklerle görüşüyor olmasıdır. İngilizce konuşabiliyor olsalar da, bu kitlenin Almanya'da benzer profildeki kişiler ile yoğun iletişim halinde oldukları görülmektedir.

Katılımcılar, Almanya'ya gelmeden önce en çok kalacak yer bulma konusunda zorlanırken (~%50), vize süreci ve dil öğrenme de bu süreçte zorluk yaşanan konular olarak göze çarpmaktadır. Ayrıca katılımcıların büyük kısmı (%80), Almanya'ya ilk geldiğinde Alman ya da Türk kurumları tarafından kendilerine entegrasyonla ilgili herhangi bir bilgi ya da destek verilmediğini belirtmektedir.

Türkiye ile İlişkiler

Anket çalışmasında, katılımcıların halen Türkiye ile devam eden ilişkileri de ele alındı. Bu kapsamda, katılımcıların yarısının her gün, diğer yarısının ise haftada bir ya da birkaç kez Türkiye'deki tanıdıkları ile iletişim kurduğu görülmekte olup bu görüşmelerde genelde kişisel ve profesyonel konular (eğitim, konferans, staj ve iş) ile Türkiye ve Almanya'daki girişim ve yatırım fırsatlarının konuşulduğu görülmektedir.

Katılımcıların %70'i Türkiye'yi yılda iki ya da daha fazla kez ziyaret ediyor

olup, yarısı her gün Türkiye ile ilgili haberleri takip etmektedir.

Yakın zamanda Türkiye'ye dönmek "istemeyenler" çoğunluğu oluştururken (%70), bu oran uzun vadede %26'ya düşmektedir. Uzun vadede katılımcıların %36'sı Türkiye'ye dönmeyi düşünmekte, diğer %38'lik kesim ise kararsızdır. Katılımcılara bu olumsuz tablonun hangi şartlarda değişeceği sorulduğunda; siyasi iktidarın değişmesi, insan haklarının, basın ve kişisel özgürlüklerin sağlanması, bilime daha fazla değer verilmesi, ekonomideki belirsizliğin azalması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve gelir adaletsizliğinin giderilmesi konuları öne çıkmaktadır.

Katılımcılar, Türkiye'ye geri dönmeyi düşünmemelerine rağmen Türkiye'ye eğitim odaklı destek sağlama (öğrencilere burs verme, uzaktan ders verme vb.), uzmanlık odaklı paylaşım (tecrübe ve bilgi birikimi aktarımı) ve projelerde yer alma (kurumlarla ikili anlaşmalar, uluslararası projeler vb.) gibi konularda katkı sağlamak istediklerini belirtmektedir.

Değerlendirme ve Gelecek Çalışmalar

Ankete göre, son 20 yıl içerisinde Almanya'ya göç eden Türk vatandaşlarının çoğunluğu 20-40 yaş aralığında olup, öğrenim düzeyleri oldukça yüksektir. Katılımcıların, genelde sosyal hayatlarında entegrasyon ile ilgili sıkıntılar yaşamasına rağmen, çoğunluk kısa ya da uzun vadede Türkiye'ye dönmeyi düşünmemektedir. Fakat, katılımcıların önemli bir kısmı Türkiye ile iletişimini çok yoğun bir şekilde devam ettirmekte ve büyük çoğunluğu Almanya'dan Türkiye'ye çeşitli şekillerde katkı sağlamayı istemektedir.

Bu makalede paylaşılanlar, yalnızca anket katılımcılarının sorulara doğru-yanlış verildiği yanıtlardan elde edilmiş olup, Türkiye'den Almanya'ya yaşanan ve gittikçe artan beyin göçüne dair belirgin olguları göstermektedir. Gelecek çalışmalarda, anket soruları arasında ilişki analizleri de yapılarak katılımcıların verdiği yanıtlar daha detaylı ele alınacaktır.

Ek Bilgi

TMMB: <https://tmmb.info/>

YÖTG: <http://yotg.tmmb.info/>

¹ <http://www.dw.com/tr/iki-milyon-nitelikli-g%C3%B6%C3%A7mene- ihtiya%C3%A7-var/a-15076239>
² https://www.bamf.de/DE/Infothek/FragenAntworten/BlaueKarteEU/_function/faq-table.html
³ <https://www.bamf.de/DE/Themen/MigrationAufenthalt/ZuwandererDrittstaaten/Migrathek/BlaueKarteEU/blauekar-teeu-node.html>
⁴ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Göç-İstatistikleri-2019-33709>
⁵ <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiyede-beyin-gocu-lise-seviyesine-indi-1709847>

Avusturya'da Almanca Dil Desteği: Ayırma Yoluyla Entegrasyon mu?

Avusturya'nın Zorunlu Okullarında verilen Almanca Dil Desteğinin Eleştirel bir Analizi

Göçmenlerin dilsel entegrasyonu üzerine yapılan politik tartışma 2015 göç hareketiyle başlamış değil. Ama en geç bu tarihten itibaren okulda verilen dil desteği, özellikle de Almanca dil desteği, hem politikanın hem de medyanın odağına yerleşti. Somut olarak ders dilini yeterince bilmemeleri nedeniyle derisi izleyemeyen sözüm ona sıra dışı öğrencilerin dil desteği görmesi gündemdedir. 2018/19 okul yılına kadar bu çocuk ve gençlerin okullaşması integratif modeller aracılığıyla gerçekleştirilmiş, 2018/19 okul yılıyla birlikte Almanca dil destek sınıfları uygulamasına geçilmiştir. Kaleme alınan bu makele 2015'te başlayan eski Almanca dil desteğinin, 2018/19'da yürürlüğe giren yeni Almanca dil desteğine evrilme sürecini aydınlatıyor. Bu makale, heterojen ve buna rağmen tekdilli olan okulları betimleyerek, hukuksal koşullar çerçevesini açıklayarak ve Almanca dil desteği modellerini inceleyerek, söz konusu evrilme sürecini bağlamsallaştırıyor.

1. Sınıflara bir bakış: Heterojenliğe rağmen tekdillilik

Avusturya okullarındaki sınıflara bir bakış, özellikle de yüksek nüfuslu bölgelerde, öğrencilerin dilsel ve kültürel çeşitliliğe sahip olduğunu açıkça gösteriyor. Göç - Avusturya göç istatistiklerinin de kanıtladığı gibi (bkz.: Statistik Austria 2020) geçmişten bu yana devletin çok kültürlü gerçekliğini yansıtmakla birlikte, o, kendini bir göç ülkesi olarak kavramıyor. Tarihçiler Günter Bischof ve Dirk Rupnow Avusturya'nın ilk kez 2015 sığınmacı hareketiyle heterojen bir topluma dönüşmediğini belirtiyor:

"Austria, of course, did not become a migration society' overnight in 2015. Austrians have long ignored the fact that the country has been changing enormously after World War II as a result of a continuous influx of migrants (Bischof & Rupnow 2017, 13)".

Avusturya İkinci Dünya Savaşı'nın son bulmasından bu yana bir göç ülkesi olarak sınıflandırılabilirken, bu durumla yüzleşmek, Avusturya göç rakam-

larının artış gösterdiği olgusu karşısında uzun süren bir vurdumduymazlık sergilemekle karakterize olmaktadır.

Siyasal bilimci Joachim Stern ve Gerd Valchars **Citizenship in Austria** üzerine hazırladıkları ülke raporunda benzer sonuçlara varıyor ve Avusturya göç ve entegrasyon politikasının göçü benimsememesini eleştiriyor. "However, as in many other European states, Austria's self-image is not that of an immigration country" (Stern & Valchars 2013, 1).

Göç alan bir ülke olduğunu benimsememek, göç kökenli öğrencilerin eğitim başarı(sızlık)ları temelinde okul sisteminde de yansısını buluyor. Göç kökenlilik burada ulusal eğitim raporundaki gibi tanımlanmaktadır:

"Kendileri yurtdışında doğan kişiler, 1. kuşak göçmenler [...] olarak adlandırılmaktadır. Kişi kendisi değil, ama her iki ebeveyni de yurtdışında doğmuşsa, bu durumdakiler 2. kuşak göçmen olarak tanımlanmaktadır" (Oberwimmer et al. 2018, 32).

Özellikle yoğun nüfuslu bölgelerde göç kökenli öğrencilerin sayısı oldukça yüksek. Federal başkent Viyana'da bu eğilim çok belirgin, çünkü o göç kökenli oranının en yüksek olduğu kenttir (Oberwimmer et al. 2018, 26). Tüm ulusal eğitim raporlarında göç kökenli öğrencilerin, özellikle de sosyoekonomik statüleri (SES) düşük ve eğitim artalanları zayıf hanelerden geldiklerinde, çok daha kötü sonuçlar elde ettikleri ve daha sık okul kariyerlerinde kayıplar yaşadıkları veya okulu yarıda bıraktıkları ampirik olarak doğrulanmıştır (bkz.: agy., 27). Eğitim başarısı ve eğitim ve göç artalanı gibi arka planda duran etmenler arasındaki bağlantı henüz 2009 ulusal eğitim raporunda saptanmıştır:

"Son on yılların eğitim ekonomisi ve eğitim sosyolojisi temelli araştırmaları, arka planda duran sosyal faktörlerden kaynaklı belirgin etkilerin sonuçta erişilen başarımları ne denli yönlendirdiğini daha açık bir biçimde kanıtlamıştır. [...] Avusturya'da özellikle yerli ve göçmen gençlerin başarımları arasında büyük farklılıklar var" (Specht 2009, S. 28 ve devamı).

Bu fırsat eşitsizliği Avusturya okul sisteminde göç kökenli çocuk ve gençlere uygulanan kurumsal ayrımcılıkla (bkz.: Gomolla ve Radtke, 2002) doğrudan bağlantılıdır. Bu ayrımcılığın dayanaklarından biri de

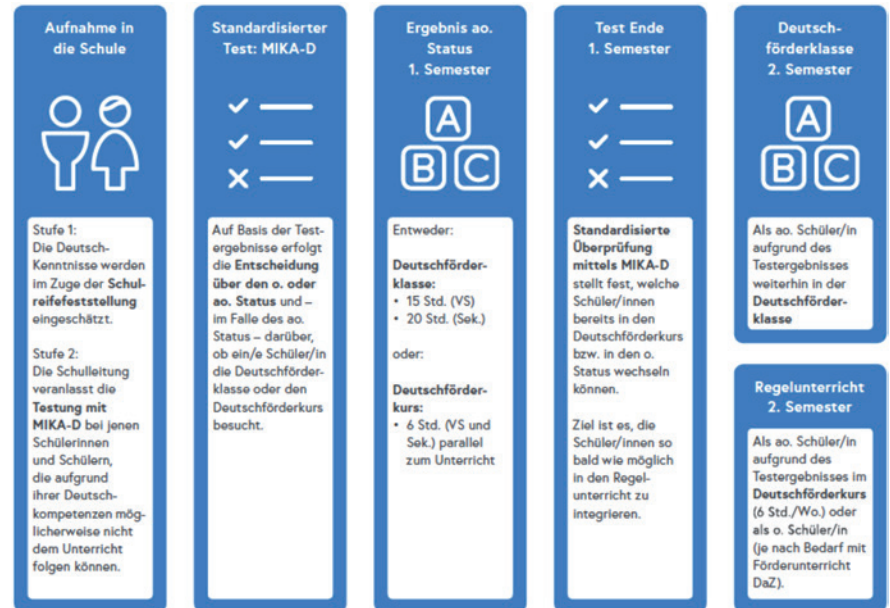
kurum olarak okulun tekdillilik anlayışındır (bkz.: Gogolin 2008) ve bu anlayış, ilkdilleri Almanca olmayan öğrencilerin neredeyse tüm ulusal (ve uluslararası) araştırmalarda aldıkları kötü sonuçlarda ifadesini buluyor (bkz.: Bergmüller ve Herzog-Punzenberger 2012; Höller et al. 2018; Salchegger ve Herzog-Punzenberger 2016). Öğrenciler dilsel ve kültürel çeşitlilik gösterirken, okullarda "hâlâ tekuluslu, tekdilli ve tekkültürlü bir doğrultu egemen" (Foroutan & İkiz 2016, 145). Avusturya okullarının tekdilliliğe dönük bu özkavrayışı, özellikle Almanca dil desteği olarak yasal zemine oturan ve uygulanan dil destek çalışmalarında ifadesini buluyor.

2. Yasalara bir bakış: Almanca dil desteği için yasal koşullar çerçevesi

Avusturya eğitim sisteminde Almanca dersi izleyemeyecek düzeyde olan öğrencileri en fazla iki okul yılı süresince sıra dışı olarak kategorize etmek olanaklı. Bunun için hukuksal koşullar çerçevesi ders yasasının 4. paragrafında düzenlenmiş, ayrıca burada öğrencilere zorunlu dil desteğine işaret edilmiştir (bkz.: SchUG, 1986, §4). 2015 sığınmacı hareketi eşliğinde 2015/16 okul yılından itibaren **dile başlama grupları** ve **dil destek kursları** adı altında, zorunlu eğitim çağındaki çocuk ve gençlerin devam ettiği sınıfların yanı sıra haftada 11 saat destek görecekları Almanca ikincidil grupları oluşturuldu. Öğrenciler geri kalan ders saatlerini kendi sınıflarında geçirdi.

2018/19 okul yılıyla birlikte, zamanın ÖVP-FPÖ federal hükümeti tarafından yeni göçmen öğrencilerin dil becerilerini iyileştirmek amacıyla yeni bir Almanca dil destek modeli uygulandı (bkz.: BMBWF 2019). Dil edinim araştırmaları alanından gelen ve de okul pratiğini bilen birçok uzman bu görüşü paylaşıyor ve onlar ayrılmış dil destek sınıfı modelini sert bir dille eleştirmiştir (bkz.: Müller ve Schweiger 2017; Netzwerk Sprachen-Rechte 2018; ÖDaF 2018).

Eski modele göre çocuk ve gençler haftada 11 saat dil desteği görürken ve haftanın diğer saatlerini kendi sınıflarında geçirirken, ki bu dilsel entegrasyonun yanı sıra sosyal entegrasyonu da olanaklı kılmaktaydı, yeni modele göre 2018/19 okul yılından başlayarak öğrenciler ayrılmış Almanca dil destek sınıflarında, ilkokullarda 15 saat ve ortaokullarda 20 saat ya da Almanca dil kurslarında haftada 6 saat ders görüyor (bkz.: BMBWF 2019, 8). Almanca dil desteği sınıflarına devam eden öğrenciler için bu kendi sınıflarındaki ders saatlerinin dörtte üçüne girememeleri anlamı taşıyor. Ancak müzik eğitimi, resim dersi ya da hareket ve sporda kendi sınıf arkadaşlarıyla derse katılıyorlar. Her yarıyılın akabinde standart bir test aracıyla (MIKA-D-Test) öğrencilerin Almanca bilgisi ölçülüyor. Bu test geçildiğinde kendi sınıfında eğitim görmeye devam edebiliyor ve ayrıca bir Almanca dil destek kursunda haftada 6 saat dil desteği görüyor. Testte başarılı olunamadığında öğrenci Almanca dil destek sınıfına de-

Resim 1: Almanca dil desteğinin yeni organizasyonu (BMBWF 2019, 8)

vam ediyor - ancak eski modelde olduğu gibi bu en fazla iki okul yılı ile sınırlı. Federal Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı'nın (BMBWF) aşağıdaki grafiği Almanca dil desteğini yeniden bir grafikte özetliyor:

Bir okulun bulunduğu çevrede Almanca dil destek sınıfı oluşturmak için 8'den az öğrenci bulunuyorsa, sıra dışı öğrenciler sadece haftada 6 saat Almanca dil destek kursuna devam ediyor. Bu, haftada 11 saat öngören eski Almanca dil destek uygulamasına kıyasla ders saatlerinin yarıya düşürülmesi demek. Dolayısıyla bir okulun bulunduğu çevredeki öğrenci sayısı, sıra dışı öğrencilerin 15 ya da 20 ders saati kadar ayrı bir Almanca dil destek sınıfında mı ders göceklerini, yoksa haftada 6 saat Almanca dil destek kursuna mı devam edeceklerini belirliyor. 2018/19 okul yılından itibaren Avusturya'nın seçtiği yol ayırmaya dayalı bir yol, ama yeni göç eden öğrencilerin dil desteği için tamamen farklı modeller de var.

3. Bilime bir bakış: Dil desteği modelleri

Bilime bir bakış, hem eski hem de yeni Avusturya dil destek modellerini de içeren birden çok dil destek modeli olduğunu göstermektedir, aşağıdaki grafik bunu görselleştiriyor:

Yukarıda gösterilen modeller tüm ders saatlerinin sınıfta

bilir, çünkü öğrenciler bir sınıfa yerleştiriliyor ve orada ders görüyordu. Sıra dışı öğrenciler haftada 11 saat özel dil desteği için sınıf dışında küçük gruplarda ders görüyordu. Almanca dil destek sınıfları oluşturulmasını hedefleyen yeni dil destek mo-

	<i>Deutschförderung alt</i>	<i>Deutschförderung neu</i>
Adlandırma	Dile başlama grubu ya da Dil destek kursu	Almanca dil destek sınıfı ya da Almanca dil destek kursu
Model ya da Organizasyon biçimi	entegratif	kısmi entegratif/paralel
Yönlendirmeden önce tanılama araçları	standart değil	standart (MIKA-D)
Destek süresi	1 – 4 dönem	1 – 4 dönem
Sınıfa devam etmek	her zaman olanaklı	dönem sonu olanaklı
Sınıfa devam etmeden önce tanılama araçları	standart değil	standart (MIKA-D-Test)
Öğrenci sayısı	Unterricht in Kleingruppen	8-25 (Deutschförderklasse) bzw. 1-7 (Deutschförderkurs)

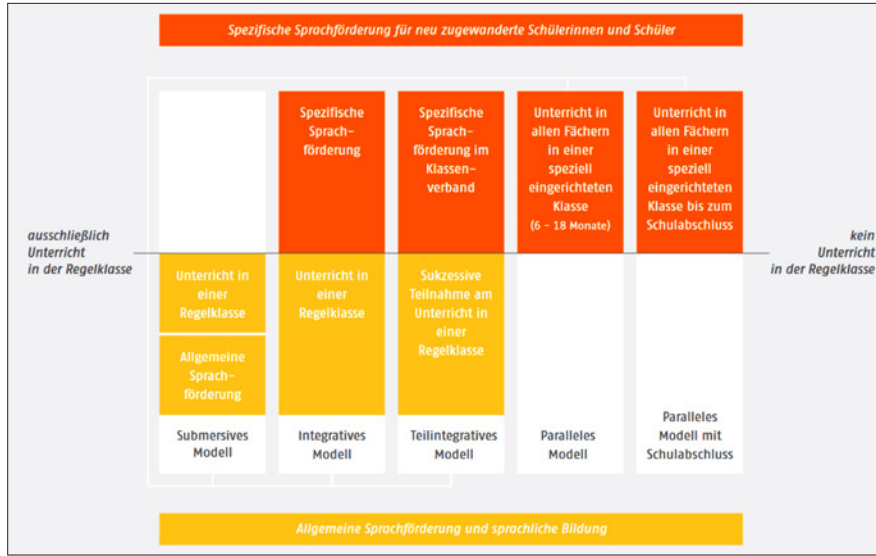
Tablo 1: Eski ve yeni Almanca dil desteğinin karşılaştırılması

deli hem kısmi entegratif hem de paralel modelin özelliklerini taşıyor. Yeni modelde – paralel modelde olduğu gibi – özel amaçla hazırlanan sınıflarda (Almanca dil destek sınıfı) ders veriliyor, ancak – kısmi entegratif modelde olduğu gibi – kademeli olarak öğrencilerin kendi sınıf-

gruplarda gerçekleşirken, paralel modele çok yakın olan yeni Almanca dil desteği kapsamında 25 öğrenci Almanca dil destek sınıflarında ders görebiliyor. Ders saatleri de iki model arasında, ama ayrıca yeni Almanca dil desteği kapsamında çok büyük

Kaynak:

- Bergmüller, S. & Herzog-Punzenberger, B.** (2012). Kompetenzen und Charakteristika von Kindern mit und ohne Migrationshintergrund im Zeitvergleich. In: B. Suchan, C. Wallner-Paschon, S. Bergmüller & C. Schreiner (Hrsg.), PIRLS & TIMSS 2011. Schülerleistung in Lesen, Mathematik und Naturwissenschaft in der Grundschule. Erste Ergebnisse. Graz: Leykam, S. 52–53. BGBl 35/2018. Änderung des Schulorganisationsgesetzes, des Land- und forstwirtschaftlichen Bundesschulgesetzes, des Schulunterrichtsgesetzes und des Schulpflichtgesetzes 1985. Online abrufbar unter: <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/1/2018/35> [15.11.2020]
- Bischof, G. & Rupnow, D.** (2017) (Hrsg.): Migration in Austria. New Orleans: UNO press, Innsbruck: Innsbruck university press.
- BMBWF** (2019). Deutschförderklassen und Deutschförderkurse. Leitfaden für Schulleiterinnen und Schulleiter. Online abrufbar unter: <https://bildung.bmbwf.gv.at/schulen/unterricht/ba/deutschfoerderklassen.pdf?6hwy6c> [15.11.2020]
- Foroutan, N. & Ikiz, D.** (2016). Migrationsgesellschaft. In: P. Mecheril (Hrsg.): Handbuch Migrationspädagogik. Weinheim/Basel: Beltz. S. 138–151.
- Gogolin, I.** (2008). Der monolinguale Habitus der multilingualen Schule. Münster: Waxmann.
- Gomolla, M. & Radtke, F.** (2009). Institutionelle Diskriminierung. Die Herstellung ethnischer Differenz in der Schule. Wiesbaden: Springer VS.
- Höller I., Lindemann R., Wallner-Paschon C. & Schaub, V.** (2018). Kompetenzentwicklung im Kontext individueller und familiärer Faktoren. In: B. Suchan, I. Höller & C. Wallner-Paschon (Hrsg.): PISA 2018. Grundkompetenzen am Ende der Pflichtschulzeit im internationalen Vergleich. Graz: Leykam, S. 65–79.
- Müller, B. & Schweiger, H.** (2018). Stellungnahme von Forschenden und Lehrenden des Bereichs Deutsch als Zweitsprache der Universitäten Graz, Innsbruck, Salzburg und Wien zum Bildungsprogramm 2017 bis 2022 der österreichischen Bundesregierung. Online abrufbar unter: <https://www.univie.ac.at/germanistik/wp-content/uploads/2018/01/stellungnahme-bildungsprogramm-2017-2022-oesterreichische-bundesregierung-pdf.pdf> [15.11.2020]
- Netzwerk SprachenRechte** (2018): Stellungnahme des Netzwerks SprachenRechte zu dem Gesetzesentwurf, mit dem das Schulorganisationsgesetz, das Schulunterrichtsgesetz und das Schulpflichtgesetz geändert werden (Deutschförderklassen und Deutschförderkurse). Online abrufbar unter: http://sprachenrechte.at/wp-content/uploads/2018/04/2018-04-12_Stellungnahme_Aenderung-Schulorganisationsgesetz_2018_Netzwerk_SprachenRechte.pdf [15.11.2020]
- Oberwimmer, K., Vogtenhuber, S., Lassnigg, L. & Schreiner, C.** (2018). Nationaler Bildungsbericht Österreich 2018. Band 1. Graz: Leykam.
- ÖDaF** (2018). Stellungnahme des Österreichischen Verbands für Deutsch als Fremdsprache/Zweitsprache (ÖDaF) zu den Lehrplänen für Deutschförderklassen in Volksschulen, Sonderschulen, Neuen Mittelschulen sowie allgemein bildenden höheren Schulen. Online abrufbar unter: https://oedaf.at/dl/srOMJK-JmoKJqx4KJK/Stellungnahme_O_DaF_Lehrpla_ne_Deutsch-hfo_rderklassen_20180823.pdf [15.11.2020]
- Salchegger, S. & Herzog-Punzenberger, B.** (2017). Lesekompetenz und sozioökonomischer Status von Jugendlichen mit Migrationshintergrund: Entwicklungen seit dem Jahr 2000 in Österreich, der Schweiz und Deutschland. In: Zeitschrift für Bildungsforschung 7, S. 79–100.
- Specht, W.** (2009). Nationaler Bildungsbericht Österreich 2009. Band 1. Graz: Leykam.
- Statistik Austria** (2020). Wanderungen. Online abrufbar unter: https://www.statistik.at/web_de/statistiken/menschen_und_gesellschaft/bevoelkerung/wanderungen/index.html [15.11.2020]
- Stern, J. & Valchars, G.** (2013). Country Report. Austria. San Domenico di Fiesole: EUDO Citizenship Observatory. Online abrufbar unter: <https://core.ac.uk/download/pdf/162303263.pdf> [15.11.2020]

Resim 2: yeni göç eden öğrencileri için dil destek modelleri (Massumi ve Von Dewitz 2015, 45)

görüldüğünü öngören batırma (submersion) modelinden, öğrencilerin yalnızca ayrılmış sınıflarda okullaşmasına dayalı paralel modele kadar yayılıyor. Avusturya'nın zorunlu okullarında yapılan Almanca dil desteğinin sınıflandırılması hem eski (dil kursu ya da dile başlama grupları) hem de yeni Almanca dil destek modeli (Almanca dil destek sınıf ve kursları) için yapmak olanaklı. 2018/19 okul yılına dek uygulanan model entegratif model olarak kavran-

larına katılımları, bazı derslerde düzenli olarak gerçekleşen de budur, hedefleniyor. Eski ve yeni Almanca dil desteği özetle şu şekilde karşılaştırılabilir:

Tabloda da görüldüğü gibi eski ve yeni Almanca dil desteği arasındaki en büyük farklar, temellerinde yatan organizasyon biçimlerinden, bir başka ifadeyle modellerden ve de grup büyüklüklerinden kaynaklanıyor. Eski Almanca dil desteğinin entegratif uygulamaları küçük

farklılıklar gösteriyor. Bir diğer bariz fark da yeni Almanca dil desteğinde dil düzeyini belirlemek için zorunlu hale getirilen standart tanılama araçlarıdır.

4. Geleceğe bir bakış: Ayırma Yoluyla Entegrasyon mu?

Güncel Almanca destek sınıflarının (dilsel) entegrasyonun neredeyse paralel modeline göre sınıflandırılması karşısında hem dilbilimsel hem de sosyolojik açıdan yöneltilmesi gereken soru, entegrasyonun ayırma yoluyla başarıyla başarılamayacağıdır. Çok sayıda eğitim ve dilbilimci ve de öğretmen yetiştirme uzmanları bundan kuşku duyuyor (bkz.: Müller ve Schweiger 2017; Netzwerk SprachenRechte 2018; ÖDaF 2018). Entegrasyon daima sosyal etkileşimle de gerçekleşir. Sıra dışı öğrencilerin salt paralel modele göre okullaşması bu sosyal etkileşimi sistematik bir biçimde – yani yeni Almanca dil desteğinin yapısından kaynaklandığı gibi – önler. Bu ise sağ popülist çevrelerin 'paralel toplum' diye adlandırdıkları yetersiz entegrasyona eğilimi neredeyse yapılandırır niteliktedir. Eğer entegrasyon önemli bir süreç olarak görülüyorsa, o zaman devletin eylemleri bilime ve açık olmaya dayanmalıdır. Dolayısıyla Almanca dil desteği için kapsayıcı modelleri talep etmek gündemdedir, çünkü entegrasyon kapsayıcılık üzerinden başarılı olur, ayırmakla değil.

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Hacı Halil Uslucan | Duisburg Essen Üniversitesi, Türkistik Enstitüsü

Türk Kökenli İnsanların Sembolik Yaşam Dünyaları: Yönelimleri ve Değerler

Değerlerin Önemi

İnsanların değer anlayışlarına bir bakış onların yaşam dünyalarını anlamak için neden önemli? Ancak bu soru henüz yanıtlanmadan önce, değerler üzerine bir ön bilgi sahibi olmak söz konusu. Bu ön bilgiyi psikolojik araştırmalara odaklanarak sunmak istiyorum: Buna göre değerler – henüz somut, içeriksel ifadesinden tamamen soyutlanmış olarak – genel anlamda bireylerin bir toplumdaki gündelik eylemlerinin temelini oluşturur; ve onlar kişi için, özellikle farklı eylem alternatifleri arasında karar verirken güven sağlayan bir standart/bir yönelim işlevi görür (bkz.: Schwartz 1992). Arzu edilenin herkesçe paylaşılan ortak tasarımı olarak değerler, aynı zamanda toplum ve kültürlerin kurucu bileşenidir. Dolayısıyla onlar en azından bir toplum içerisinde çok sayıda insanın çabalamaya değer gördüğü şeydir.

Değerler genellikle ailesel süreçte ve okulda gerçekleşen toplumsallaşma sürecinde bir kuşaktan diğerine aktarılır, demek ki bir değerler aktarımı gerçekleşiyor.

Ancak bu aktarım – köken kültürün bir sonraki kuşağa hangi yoğunlukta aktarıldığı sorusu – iki toplum ya da kültür arasında gerçekleşen geçiş sırasında (bir diğer ifadeyle göç koşullarında) sıkıntılı olabilir. Çünkü değer aktarımı artık hem kültürel bağlantıyı sürdürmek için temel bir görünüm, hem de kültürel dönüşümün, bir başka ifadeyle kendi kültürel standartlarından uzaklaşmanın başladığı belirgin bir gerekli kırılma noktası oluşturur.

Burada iki çıkış düşünülebilir: 1. Göçmenler, aslında göç veren ülkede zamanında işlevsel ya da mantıklı olan, ama yeni yaşam bağlamlarında artık ağırlığını kaybeden değerleri bir kenara kaldırmak ve onlarla aralarına bilinçli bir mesafe koymak için uygun olabilirler. 2. Onlar, azınlık durumu kapsamında kendi kültürel yönelimlerinin – bu değerlerin günlük yaşamda sergiledikleri işlevsellikten bağımsız –

tehlikede olduğu duygusuna kapılarak, kendi değerlerini stilize edip ya da öne çıkarıp, onları uygun pedagojik etkinliklerle yetiştiren kuşağa aktarmaya eğilimli olabilirler (bkz.: Mchitarjan und Reisenzein 2010, S. 424).

Yöntemi oldukça ilginç bir araştırmada Pippa Norris ve Ronald Inglehart (2012), farklı ülke-

ğeri, somut bir sosyopolitik bağlamda yaşıyor olmanın, değerlerin şekillenmesinde örneğin söz konusu toplum içerisindeki spesifik inançsal formlardan daha önemli olduğu bilgisidir: Öyle ki Hindistan'da yaşayan Hindu ve Müslümanlar ya da Nijerya'daki Müslüman ve Hristiyanlar arasındaki değer farklılıkları, örneğin Hindistan ve Nijerya'da

sadece bir sonucu olarak görülemez. Buna rağmen göçmen ailelerde kuşaklar arası gerginlik keskinliğini sıklıkla gösteriyor, çünkü özkavrayışları itibarıyla ebeveynler çoğu kez kolektivist değer bağlılığı sergiliyor, ama çocuklar kültürleşme sürecinde oldukça yoğun ve bireyselci değerlerle yüzleşiyor, bu nedenle de onlar asimilasyon ve kültürleşme baskısını daha güçlü hissediyor.

Değnilmesi gereken eleştiri noktası, kültür odaklı argümantasyonun olayları aydınlatma gücünün zayıf olduğudur. Çünkü onda bireyler ile aidiyetleri arasındaki ilişkinin oldukça katı bir kültür tasarımı baskın gelmektedir ve öznel dinamikleri, farklı bir ifadeyle dirençlilikleri neredeyse hiç dikkate alınmıyor, dolayısıyla da bu tasarımda bireylerin açıkça “kendi” kültürel yönergelerine karşı hareket edebilecekleri hesaba katılmıyor. Öyleyse göçmenlerin eğer günlük yaşamdaki eylemleri sürekli kültürlerine atıfla gerekçelendiriliyorsa, o zaman bu “muhafazakâr” argüman, kültürün tam da süreçselliğini, olmuşluğunu ve değişebilirliğini atlamaktadır. Bu nedenle, ampiriğe gösterilen tüm bağlılığa rağmen, kültür psikolojisi çıkışlı bulgular bireysel eylemin katıyen “yalın halde” bir matrisi olarak okunmamalıdır; daha çok eylemin özne sıra dışı çıkış pozisyonunun daima göz önünde bulundurulması gündemdedir. Bu amaç için uzun bir süre önce Leiprecht ve Lutz (2006), kesimsellik analizini, yansıtmamanın temel bir stratejisi yapılmasını önermişlerdir. Özünde burada yanlış homojenleştirmeden kaçınmak için cinsiyetin, soy, katman, milliyet, cinsel yönelimin vs. eşzamanlı etkisini araştırmak söz konusudur. Dolayısıyla gündemde olan şey tek bir farklılık çizgisinden fazlasını dikkate almaktır; çünkü sosyal gruplar pek de homojen değil, aksine çoğu kez heterojendir. Yalnızca somut insanlar üzerine daha ayrıntılı bilgi – onların yaşam koşulları ve durumları, özne gerekçelendirme kalıpları – makro yapılardan çıkarımlar yapmaya olanak tanır.

▼
DEĞİNİLMESİ GEREKEN ELEŞTİRİ NOKTASI,
KÜLTÜR ODAKLI ARGÜMANTASYONUN OLAYLARI
AYDINLATMA GÜCÜNÜN ZAYIF OLDUĞUDUR.

lerden Müslümanların (örneğin Pakistan, İran ve Türkiye'den) Batı toplumlarına göç ettikten sonra (örneğin Büyük Britanya, Fransa, Hollanda'ya) değer anlayışlarının nasıl değiştiği sorusuna yanıt aradı. Araştırmacılar Batılı değerlerin İslami değerlerle uyumlu olmadığı varsayımı yerine, söz konusu ülkelerden gelen göçmenlerin kendi değer evrenleri açısından hem göç veren ülkelerdeki, hem de göç alan toplumlardaki insanlardan farklılık gösterdiklerini ortaya koydu. Bu göçmenlerin sahip olduğu değerler, nicelleştirilmiş bir biçimde, göç veren ve alan toplumların yaklaşık ortasında duruyor. İnanç, cinsiyetlerin üstlendiği rol ve cinsel normlar karşısında

yaşayan Müslümanlar arasındaki farklardan daha azdı (Norris ve Inglehart 2012, S. 234). Böylece bulgular örneğin İslamın Almanya'ya “ait” olup olmadığı üzerine yürütülen polemik tartışmaları nesnelleştirmeye ve normatif olarak onu ampirik bir düzleme oturtmaya katkı sağlar.

Ancak değer anlayışları yalnızca kültürel bağlama bağımlı olarak değil, aynı zamanda biyografik ve yaşam öyküsü bağlantıları itibarıyla da farklılık gösterebilir. Geçmişte yapılan araştırmalarda da farklı değer yönelimlerinin başlıca dört özelliği saptanmıştır: Yaş, cinsiyet, kişilik özellikleri ve kültürel bağlam (bkz.: J. Musek 1990,

▼
YALNIZCA SOMUT İNSANLAR ÜZERİNE DAHA
AYRINTILI BİLGİ [...] MAKRO YAPILARDAN ÇIKARIMLAR
YAPMAYA OLANAK TANIR.

ki tutum en büyük farkları oluşturmakla birlikte (bunlar toplumsallaşma sırasında en erken edinildikleri ve bireysel kimliğin ana öğelerini teşkil ettikleri için değişime dirençli değerlerdir), araştırmacılar Müslümanların batılı değerlere entegrasyona dirençli oldukları varsayımını açıkça reddediyor-, çünkü özellikle demokrasiyi konu alan değerlerde büyük bir yakınlık bulunuyor (bkz.: Norris ve Inglehart 2012, S. 240). Araştırmadan çıkan başlıca bulgulardan bir di-

S. 36 ve akabindekiler). Öyle ki, karşılaştırmalı kültür araştırmaları daha genç insanların çoğu kez açıklık, uyarım ve hedonizmin önemini vurgulayan değerleri tercih ederken, daha yaşlı olanların daha çok gelenek, konformizm ve güvenliğe bağlı olduğunu etkileyici bir biçimde kanıtlamıştır. Bu bakımdan kuşakların değer anlayışlarında yatan gerilim, kültür aşırı, içsel bir fenomendir ve göçmenlerin farklı kültürleşme yönelimlerinin tek başına, bir diğer ifadeyle

Soylar arası karşılaştırmada değer öncelikleri

Aşağıda gösterilen 2004 tarihli ampirik araştırma, etnik Almanlardan, Türkiye’de yaşayan Türk vatandaşları ve Berlin’de yaşayan Türkiye kökenli göçmenlerden alınan birer örneklemle seçili birkaç değer önceliğinin şekillenmesi üzerine genel bir bakış sunmaya çalışıyor. Burada değer anlayışlarındaki hem uyuşan hem de farklılık gösteren noktalar ön planda olacak. Böylece günlük söylemde çoğu kez üzerinde düşünülmeden etnik Almanlara ve Türkiye kökenli göçmenlere atfedilen ve yanlış anlaşılmalara ve çekişmelerin kaynağı olan değer uzlaşmazlığı için yaklaşık olarak bir ampirik temel sunulabilir. Elbette bu yolla çekişmeler ne açıklanabilir ne de öngörülebilir (bkz.: H. -H. Uslucan 2008, S. 287). Standartlaştırılmış bir anket aracılığıyla 14 ila 66 yaş arası toplam 766 denegın verileri toplanmıştır (Ortalama değer = 28.71 yaş; Standart sapma

= 11.66 yaş), Kayseri, Ankara, Berlin ve Magdeburg’da. Anket anonim ve gönüllülerle yapıldı. katılımcıların 421’i kadın (%55) ve 345’i erkekti (%45).

Psikolojik araştırmalarda evrensel oldukları isnat edilen birçok değer, öznel önemlerini değerlendirmek için deneklere sunuldu. 1’den 7’e kadar bir not cetveli ile bunların tahmin edilmesi gerekiyordu. Tabloda ortalama değer (M) ve standart sapmalar (SD), değerlerin seçilmesiyle her alt grupta belirtilmiştir.

Burada tanıtılan değerlerin şekillenişine bakıldığında, göçmenlerin paralel değer evrenleri üzerine çoğu kez sanat köşesi diliyle yürütülen tartışmalara karşı ampirinin farklı bir şey tavsiye ettiği açığa çıkıyor: Çünkü birçok değer anlayışı açısından Türkiye kökenli göçmenler, Türkiye’de yaşayanlar ve etnik Almanlar birbirinden neredeyse hiç farklı değil: Öyle ki her üç grup için aile, bir diğer ifadeyle

aile güvenliği, özgürlük ve arkadaşlık en önemli değerlerdir. Onlar kendileri için nelerin pek önemli olmadığı sorusunda da, en azından otoritenin (başkaları üzerinde güç sahibi olmak anlamında) az önem taşımasıyla ilgili bir uyumluluk gösteriyor. Öyleyse şu söylenebilir: Etnik Almanlar ve Türkiye kökenliler arasında hem uyuşmalar hem de belirgin değer farklılıkları bulunuyor. İlginç olan şey, Türkiye kökenli göçmenlerin birkaç değer tasarımı yönünden Türkiye’deki Türk vatandaşlarına kıyasla etnik Almanlara daha çok benzemeleridir, bu, göçün gerçekten de değerlerde yakınlasmaya yol açtığını ifade ediyor; ancak değerlerin büyük bir bölümünde kültürel kökenin daha belirleyici olduğu görülmüştür.

En büyük farkların “gelenek”, “hedonizm” (enteresan bir hayat) ve “maneviyatta” yattığı görülüyor - yani ampirik araştırmalar için güçlü olarak değerlendirilen etkilerde.

Değerler	Etnik Almanlar (N=231)	Türkiye kökenli göçmenler (N=212)	Türkiye’deki Türk vatandaşları (N=341)
	M (SD)	M (SD)	M (SD)
İç uyum	5,90 (1,17)	5,87 (1,42)	5,68 (1,52)
Toplumsal düzen	4,43 (1,45)	5,57 (1,33)	5,48 (1,27)
Özgürlük	5,79 (1,30)	5,94 (1,38)	5,86 (1,46)
Sosyal güç	1,54 (1,71)	2,61 (2,50)	3,53 (2,23)
Nezaket	4,80 (1,40)	5,47 (1,48)	5,14 (1,71)
Enteresan bir hayat	5,28 (1,31)	3,52 (2,35)	4,15 (2,14)
Zenginlik	3,00 (1,53)	3,55 (2,10)	3,99 (1,96)
Ulusal güvenlik	4,26 (1,96)	5,25 (2,20)	5,67 (1,78)
Yaratıcılık	4,74 (1,58)	5,18 (1,79)	5,07 (1,78)
Barış içinde bir dünya	5,58 (1,66)	6,36 (1,20)	6,02 (1,42)
Aile güvenliği	6,32 (1,04)	6,40 (1,09)	6,22 (1,33)
Maneviyat	1,36 (2,17)	4,22 (2,42)	4,45 (2,31)
Arkadaşlık	5,87 (1,41)	5,97 (1,25)	6,10 (1,24)
Doğayla bütünlük	3,90 (1,85)	4,73 (1,93)	4,48 (1,98)
Renkli bir hayat	4,81 (1,52)	4,28 (1,90)	4,44 (2,01)
Otorite	1,73 (1,78)	1,68 (2,35)	2,27 (2,39)
Güzelliklerle dolu bir dünya	4,01 (1,73)	5,42 (1,57)	4,97 (1,77)
Geleneklere saygı	2,76 (1,66)	4,68 (2,12)	4,46 (2,17)

Tablo Alt gruplarda değer öncelikleri

Kaynak:

Leiprecht, Rudolf, und Helma Lutz. 2006. Intersektionalität im Klassenzimmer: Ethnizität, Klasse und Geschlecht. In Schule in der Einwanderungsgesellschaft. Ein Handbuch, hrsg. von Rudolf Leiprecht und Anne Kerber, 218 -234. Schwalbach/Ts: Wochenschau Verlag.

Mchitarjan, Irina, und Rolf Reisenzein. 2010. Kulturtransmission bei Minderheiten: Ein Theorieentwurf. Zeitschrift für Soziologie der Erziehung und Sozialisation 30 (4): 421 - 435.

Musek, Janek. 1990. Human values in the context of age, gender and personality. Psychologische Beiträge 32 (1-2): 36 - 44. Norris, Pippa, und Ronald F. Inglehart. 2012. Muslim Integration into Western Cultures: Between Origins and Destinations.

Political Studies 60 (2, June 2012): 228 - 251.

Schwartz, Shalom H. 1992. Universals in the Structure and Content of Values: Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 Countries. In Advances in Experimental Social Psychology, Vol. 25, ed. by Mark P. Zanna, 1 - 65. Orlando, FL: Academic Press.

Uslucan, Hacı-Halil. 2008. Die Parallelgesellschaft der Migrantencommunities in Deutschland: Fakt oder Fiktion? In Sozialpsychologie und Werte. Beiträge des 23. Hamburger Symposium zur Methodologie der Sozialpsychologie, hrsg. von Erich Witte, 276 - 298. Lengerich: Pabst.

Çeviri: PoliTeknik

Nune Tahmasian | Viyana Pedagoji Yüksekokulu

Göç Deneyimli Öğretmenlere Yöneltilen Talepler - Beklentiler ile Sınıftaki Yanılsamalar Arasında

Almanca konuşulan bölgelerde yürüyen eğitim politikaları tartışmalarında göç deneyimli öğretmenler konusu bir süredir daha çok ön plana çıkmaya başladı. Bu tartışmaların çıkış noktası göç deneyimli öğretmen ve öğrenci sayısı arasındaki orantısızlıktır. Dezavantajlı konumdaki göç deneyimli çocuk ve gençlerin, gerçek ve sözde tüm okulsal başarısızlıkları dahil, sorunsallaştırılması bu tartışmayla el ele yürüyor.

Bu bağlamda son yıllarda uluslararası karşılaştırmalı araştırmalar - en başta da PISA araştırması - gözleri sürekli başarımlardaki farklılık ve eksiklere çevirdi. Bu farklılık ve eksiklere, göç deneyimli olmayan öğrencilere kıyasla göç deneyimlilerin mağdur edilmesi ve dezavantajlı duruma sokulması dahildir. Entegrasyon ve eğitim politikası bu olumsuzluğa karşı koymak için çok çaba gösteriyor ve bu nedenle göç deneyimli öğretmen sayısını arttırılarak, öğretmenler odasında heterojenlik sağlanması için çağrıda bulunuyor. Slogan şu: Sınıftaki çeşitlilik, öğretmenler odasındaki çeşitliliği şart koşar.

Böylesi eğitim politikası tartışmaları çerçevesinde göç deneyimli öğretmenlerde olağanüstü bir kaynak zenginliği görülüyor. Buna göre sahip oldukları yeterliklerin potansiyel ve etkililiği küçümsenemez (bkz.: Rotter 2013: 7).

Bunun dışında göç deneyimli öğretmenlere çok çeşitli, iç içe geçmiş beklentiler yöneltiliyor. Hayatlarının bir parçası olan ve yaşamaya devam ettikleri göç deneyimleri nedeniyle ve bu çerçevede kendilerine atfedilen, biyografilerinden kaynaklı yeterliklerle, kültür araçları ve daha iyi entegrasyon için örnek olmaları isteniyor (bkz.: Rotter 2012: 204).

Onlar eğitim politikası tarafından tekrar tekrar kazanılmaya çalışılıyor ve ilgili araştırma literatüründe, okul sistemindeki yeni “umut taşıyıcılar”, “köprü kurucular” ve “kriz çözücüler” olarak görülüyor (bkz.: Strasser ve Steber 2010; Rotter 2013; Georgi/Ackermann/Karakaş 2011; Massumi 2014). Ayrıca sınıfta hazır bulunmalarına, birkaç alanda birden büyük bir edimsellik atfediliyor¹.

Bu tartışma Avusturya’da 1980’lerden bu yana güncelliğini yitirmiyor görünüyor. Aksine: Bugün geçmişte olduğundan daha önemli gibi (bkz.: Rotter 2013: 7 ve akabindeki sayfalar). Bunun bir nedeni de, Avusturya’da ilkokula devam eden her dört öğrenciden birinin göç deneyimi adı verilen o deneyime sahip olmasıdır - ancak bu noktada belirtilebilir ki, bu bağlamda tüm göç deneyimli öğrencilerin çokdilli ve tüm çokdillilerinde göç deneyimli olmadığı pek dile getirilmemektedir, dolayısıyla her iki grup arasındaki bu fark dikkate alınmalıdır. Ancak Viyana’da ve yerleş-

min yoğun olduğu Avusturya’nın diğer bölgelerinde ilkokula devam eden öğrencilerin %40’ının Almanca dışında bir anadili konuştuklarını belirtmek gerekir (bkz.: Nationaler Bildungsbericht 2018: 44).

Burada ayrıca öne çıkarılması gereken nokta, Avusturya okullarında göç deneyimli, ders veren öğretmenlerin ve okuyan öğrencilerin gerçek sayısı hakkında pek bir bilgi bulunmamasıdır. Bunun nedeni, Avusturya okullarında göç deneyimli öğretmen ve öğrenci oranı hakkında güvenilir bilgi verecek güncel rakam ve verilerin, bir diğer ifadeyle ampirik araştırmaların bulunmamasıdır. Almanya’da olduğu gibi Avusturya’da da hukuksal endişeler nedeniyle öğretmenlerin etnik kökenlerinin özellikleri ve böylece göç deneyimleri üzerine araştırma yapılamaz (bkz.: 2010: 122).

Bu nedenle daha da önemli hale gelen şey, bu konuya işaret etmek ve heterojenlik artarken, dolayısıyla da yetersiz eğitim başarısı ve sınıftaki dilsel yetersizlik gibi özgül sorunlar çoğalırken, sınıflarda ders veren göç deneyimli öğretmenlerin ender olduğuna dikkatleri çekmektir. Böylece karşı karşıya olunan gerçeklik, artarak çokkültürlüleşen sınıflar, karşısında da “tekkültürlü ve tekdilli” öğretmenlerdir (bkz.: Gogolin 2008: 30).

Eğitim politikasının talep ve beklentileri

PISA araştırması gibi çok sayıda araştırmada göç deneyimli öğrencilerin öğrenim güçlükleri ve eksikliklerine işaret ediliyor. Bunun bir sonucu olarak 2000’li yıllardan itibaren göç deneyimli öğretmenler büyük umutlarla okullarda “sorun çözücü” rolüyle görevlendiriliyor ve formüle edilen farklı talep ve beklentiler onlara yöneltiliyor:

Göç kökenli öğretmenler okullarımız için büyük bir kazanım (...) oluşturuyor. Çoğu kez çokyönlü eğitim kariyerleri, öğretmenlik okumanın ön koşulu olarak dilsel engelleri kendi kendilerine aşmaları ve özel, kültürel artalanları ile onlar okul yaşamındaki tüm ilgililerin çokyönlü yararlanabilecekleri deneyimleri beraberlerinde getiriyor. Böylece bu öğretmenler okullarının ve burada ders verenlerin eğitim ve öğretim görevlerini başarıyla yerine getirmesi için önemli bir katkı sunabilir (Rau 2008: 4).

Göç deneyimli öğretmenlere çokdillilik, tanılama becerisi ve de empati kurma yeteneği atfediliyor. Onlardan örnek olmaları ve entegrasyona katkı sağlamaları, Almanca öğretimine yardım etmeleri ve okul sisteminde ebeveynlerle çalışmaların bir dayanağı olmaları ve de göç deneyimli öğrencilerin eğitim fırsatlarının arttırılmasına

destek olmaları isteniyor. Öğretmenler odasında olması arzu edilen heterojenlik ve çeşitliliğin göç deneyimli öğrenciler üzerinde olumlu etki yaratması bekleniyor. Bu sayede göç deneyimli öğrencilerin mevcut başarımları ve entegrasyon sorunları çözüme bağlanmak ve okul sisteminde “eğitimin kaybedenleri”nin entegrasyonlarında desteklenmeleri amaçlanıyor (bkz.: Akbaba/Bräu/Zimmer 2013: 40).

Okullarda göç deneyimli öğretmen sayısını arttırma talebi eğitim politikası cephesinde pinpon topları gibi bir taraftan diğerine formüle ediliyor. Eğitim politikacıları sanki uyuyan güzel gibi uykularından uyandı ve göç deneyimli öğrencilerin çok sayıdaki sorununu göç deneyimli öğretmenler aracılığıyla, bir diğer ifadeyle onlara atfedilen kaynaklarla bir hamlede çözebilecekler. Bu noktada, göç deneyimli öğretmenlerin, hem göç deneyimli öğrencilerin hem de ebeveynlerinin çok yararlanacakları, göçten kaynaklı heterojenlikle uğraşıda özel potansiyellere sahip oldukları varsayımı dayanak yapıyor (bkz.: Mantel/Leutwyler 2013: 3). Göç deneyimli öğretmenlerin yeterlikleri kendi göç geçmişlerine dayandırılıyor.

Burada göç deneyimli öğretmenlerden, kendi deneyimleri nedeniyle “belirgin olmayan sosyal ilişkiler geliştirilmesi”, bir diğer ifadeyle aynı deneyimlere dayanan bir ilişki kurabilmesi ve böylece göç deneyimli öğrencilerle aralarında özel bir yakınlık yaratması isteniyor. Öğretmen ve öğrenci arasında güvene dayalı bir ilişki ile öğretmenlerin öğrencilere, başarımlarıyla onlara yol açacak ve kendilerine mesleki perspektifler gösterecek olumlu etkide bulunması hedefleniyor (bkz.: Rotter 2013: 9). Bunun dışında göç deneyimli öğretmenlerin rol model ve özdeşleşilen kişiler ve de özel deneyim ve dil becerilerine sahip “köprü kurucular” olarak yabancı kökenli öğrencilerin entegrasyonunu kolaylaştıracakları varsayılıyor (bkz.: Niedersächsischer Landtag, 16. Wahlperiode, Drucksache16/971, 2009:1).

Özetle saptanabildiği gibi, göç deneyimli öğretmenlerden okulu ilgilendiren göç bağlantılı konularda yoğun çaba göstermeleri isteniyor ve göç deneyimleri nedeniyle, kendilerini göç deneyimli öğrencilerin yerine daha kolay koyabileceklerinden hareket ediliyor (bkz.: Karakaşoğlu/Wojciechowicz/Gruhn 2013: 70). Ancak göç deneyimli öğretmenlerin okul bağlamlarındaki kendi rollerini nasıl gördükleri pek dikkate alınmıyor ve onlara atfedilen yeterlik ve kaynak zenginliği gerçekte şudur: Onlara dışarıdan yakıştırılan ve atfedilen birşey. Böylesi bir atfın kesinlikle sorunsuz olmadığı ise daima aklın bir köşesine yerleştirilmeli ve eleştirel bir yansıtmadan geçirilmelidir².

Dipnot

¹ Ebene 1: Lehrer_innen mit Migrationserfahrung/Schüler_innen mit Migrationserfahrung, Ebene 2: Lehrer_innen mit Migrationserfahrung/Eltern von Schüler_innen mit Migrationserfahrung, Ebene 3: Lehrer_innen mit Migrationserfahrung/Schüler_innen ohne Migrationserfahrung, Ebene 4: Lehrer_innen mit Migrationserfahrung/Lehrer_innen ohne Migrationserfahrung und Schule.

² Eine Analyse und kritische Reflexion der Erwartungen und Zuschreibungen an Lehrer_innen mit Migrationserfahrung erfolgte in der letzten Ausgabe des vorliegenden Magazins.

Kaynak

- Akbaba, Y./Bräu, K./Zimmer, M. (2013): Erwartungen und Zuschreibungen Eine Analyse und kritische Reflexion der bildungspolitischen Debatte zu Lehrer/innen mit Migrationshintergrund. In: Bräu, K./Georgi, V. B./Karakaşoğlu, Y./Rotter, C. (Hrsg.): Lehrerinnen und Lehrer mit Migrationshintergrund: Zur Relevanz eines Merkmals in Theorie, Empirie und Praxis. Münster: Waxmann. S. 37-57.
- Georgi, V.B./Ackermann, L./Karakaş, N. (2011): Vielfalt im Lehrerzimmer. Selbstverständnis und schulische Integration von Lehrenden mit Migrationshintergrund in Deutschland. Münster: Waxmann.
- Gogolin, I. (2008). Der monolinguale Habitus der multilingualen Schule. 2. Aufl., Münster: Waxmann.
- Karakaşoğlu Y. (2010): Lehrer, Lehrerinnen und Lehramtsstudierende mit Migrationshintergrund. Hoffnungs träger der interkulturellen Öffnung von Schule. In: Neumann et. al. (Hrsg.): Schule mit Migrationshintergrund. Münster: Waxmann. S. 121-135.
- Karakaşoğlu, Y./Wojciechowicz, A./Gruhn, M. (2013): Zum Stellenwert von Lehrerinnen und Lehrern mit Migrationshintergrund im Rahmen interkultureller Schulentwicklungsprozesse. In: Bräu, K. al.: Lehrerinnen und Lehrer mit Migrationshintergrund: Zur Relevanz eines Merkmals in Theorie, Empirie und Praxis. Münster: Waxmann. S. 69-83.
- Mantel, C./Leutwyler, B. (2013): Lehrpersonen mit Migrationshintergrund: Eine kritische Synthese der Literatur. Beiträge zur Lehrerinnen und Lehrerbildung 31 (2) S. 2-14.
- Massumi, M. (2014): Diversität in der Lehrerinnen- und Lehrerbildung –Zur Bedeutung von Lehrkräften mit Migrationshintergrund. In: Haushalt & Bildung. Heft 1. S. 87-95.
- Rotter, C. (2012): Lehrkräfte mit Migrationshintergrund. Individuelle Umgangsweisen mit bildungspolitischen Erwartungen. In: Zeitschrift für Pädagogik, Heft 2, Jg. 58. Weinheim: Beltz. S. 204-221.
- Rotter, C. (2013): Der Migrationshintergrund im Vordergrund – Lehrkräfte mit Migrationshintergrund aus einer professionstheoretischen Perspektive In: Journal für LehrerInnenbildung: jlb (2013), Heft 3, S. 7-14.
- Strasser, J./Steber, C. (2010): Lehrerinnen und Lehrer mit Migrationshintergrund – Eine empirische Reflexion einer bildungspolitischen Forderung. In: Hagedorn, J./Schurt, V. Steber, C./Waburg, W. (Hrsg.): Ethnizität, Geschlecht, Familie und Schule. Heterogenität als erziehungswissenschaftliche Herausforderung. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, S. 97-126.

Online kaynaklar

- Nationaler Bildungsbericht 2018. Verfügbar unter: https://www.bifie.at/wp-content/uploads/2019/03/NBB_2018_Band1_Indikator_A.pdf (letzter Zugriff: 08.11.2020)
- Niedersächsischer Landtag –16. Wahlperiode. Antrag der SPD 18.02.2009. (Drucksache 16/971) S. 1-2 Verfügbar unter: https://www.landtag-niedersachsen.de/drucksachen/drucksachen_16_2500/0501-1000/16-0971.pdf (letzter Zugriff: 09.11.2020)
- Rau, H. (2008): Grußwort des Ministers für Kultus, Jugend und Sport des Landes Baden-Württemberg. In: Landeshauptstadt Stuttgart. Stabsabteilung für Integrationspolitik (Hrsg.): Migranten machen Schule! Vielfalt im Klassenzimmer – Vielfalt im Lehrerzimmer.Stuttgart, S. 2-3. Verfügbar unter: <https://service.stuttgart.de/img/mdb/publ/15847/28654.pdf> (letzter Zugriff: 09.11.2020)

Safter Çınar

Almanya'da "Türkiye Kökenli Göçmenlerin" Güncel Toplumsal Koşulları

İki anı

Sivil toplum örgütlerinde/sendikalarda yöneticilik görevlerim kapsamında 30 yılı aşkın süredir çoğunluk toplumunun politik temsilcileri ile tartışmalara katıldım. Onların ifadelerine göre gerçekleşmemiş olan (ve ne anlama geldiği de pek belli olmayan) “uyum/Integration” dile getirildiğinde şunu söylüyordum: “Türkiye’den gelen insanların Almanya’daki yaşamları bir başarı öyküsüdür!” Tabii, hepsi garip garip bana bakıyorlardı. Ancak, sayılar ortada, toplumun her alanında Türkiye kökenli insanlar değişik mesleklerde, girişimcilikte, bilim alanında, politika-da vs. önemli yer alıyorlar.

Eğitim tartışmalarında da hep şunu söyledim: “Sonderschule, Hauptschule Almanya’da işçi göçü başladıktan sonra mı kuruldu? Eskiden buradaki öğrenciler sarışındı, şimdi siyah saçlılar.” Çünkü Alman asıllı olsun, göç kökenli olsun bu okullara gönderilen çocukların sınıfsal kökeni açıkça ortada (Bu tür okulda bir akademisyen çocuğuna rastlamak herhalde pek olası değildir).

Politikaya rağmen başarı

Bu başarıların temeli kuşkusuz Almanya’da uygulanan politika değil!

Tersine, 40 yıldır göç/yerleşim olgusunu yadsıyan, 1974’ten sonra ülkeye gelmelerine izin verilen çocuklar için okullarda intibak etmelerine yönelik önlemler alacakları yerde “geri dönüş sınıfları/Rückkehrerklassen” açan bir politik sistemde buna karşın ulaşılan başarılar ailelerin ve çocuklarının (ve de bazı angajmanlı öğretmenlerin ve göçmen STK’larının) gayretleri ile gerçekleşti.

Güncel iki örnek:

Corona aşısını gerçekleştirmenin kapısındaki Biontech şirketi kurucuları göçmen işçi çocukları Özlem Türeci ve Uğur Şahin.

2019 yılında F. Almanya’da göç kökenli insanlar 160.000 yeni işyeri açtılar (tüm yeni kuruluşların % 26’sı).

Çoğunluk politikasında ise sanki her göç kökenli insanın çok iyi eğitim sonuçları alması/toplumda çok başarılı olması gerekir gibi bir yaklaşım/talep var. Tabii bu tür bir başarı çoğunluk toplumunun mensuplarından beklenmiyor! Zaten, Federal Almanya gibi sınıfsal bir toplumda/özellikle eğitim sisteminde bu hiç olası da değil.

Güncel: Çoğunluk toplumunun (genel) tutumu

Doğrudur, yaklaşık son 10 yılda politik yaklaşımlarda (ve de uygulamalarda) bazı gelişmeler var. Muhafazakâr politikacılar bile göç/göçmen kavramını kullanmakta. Bu toplumda yer tutabilmek için kuşkusuz gerekli olan iyi Almanca konuşmanın yanısıra anadilinin (Türkiye kökenli göçmenlerin farklı anadilleri olduğu olgusu dahil) önemi giderek eğitim sistemine yansıyor.

Ancak tüm bunlara karşın yukarıda özetlediğim anlayış da sürmekte.

Yeni “dışlayıcı unsur” olarak da İslami inanç ve Türkiye’ye olan ilgi “keşfedildi”.

Anayasasındaki altıncı kelime “Gott” olan bir toplumda dini inancın bu şekilde ele alınması ilginç! “İslam Almanya’ya dahil mi?” şeklindeki absürt tartışma da bir yana. Olumlu bir

adım olmasına karşın “İslam Konferansı’nın” İçişleri Bakanlığın bünyesinde yer alması da konunun eşit haklardan çok “güvenlik” sorunu olarak ele alındığının göstergesi.

Gündelik ırkçılık, ırkçı saldırılar, iş piyasasında ve konut piyasasındaki dışlamalar yoğun olarak sürmekte.

Çoğunluk toplumunca sık sık eleştirilen Türkiye’ye olan ilgiye gelince özet olarak iki nokta görüyorum:

Bir kere, bu iletişim çağında insanların ailelerinin geldiği ülkeye/oradaki akrabalarının politik-yaşam koşullarına ilgi duyması/taraf olması gayet olağan. Bu bağlamda Türkiye’deki mevcut hükümeti destekleyen Türkiye kökenlileri özellikle eleştiren çoğunluk politikacıları bu hükümete verdikleri milyarlık desteği tabii göz ardı ediyorlar.

İkincisi ve asıl önemlisi ise Federal Almanya’da toplumun/günlük yaşamın her alanında dışlamanın sürmesi, Alman vatandaşlığına geçmenin giderek zorlaştırılması ve bir yerel seçim hakkının bile tanınmaması. Bu olgu insanların (politik) ilgi alanını ailelerinin geldiği ülkeye kaydırıyor. (Biraz polemik olacak ama: Herhangi bir Avrupa dışı ülkedeki bir askersel darbeye karşı so-kaka çıkan -Alman kökenli- insanlara, “orada olandan sana ne” denmiyor.)

Güncel: Toplumsal Koşullar ve Sorunlar: Bugün ve yarın

Yukarıda belirttiğim gibi tüm gelişmelere karşın toplumsal/politik yaklaşımda kökenleri Türkiye veya başka ülkelerde olan milyonlarca insanın sorunları maalesef sürecektir. AfD isimli partinin göç/göçmen/İslam karşıtı

politikaları bu partiyi Federal Meclise ve eyalet parlamentolarına güçlü olarak getirdi. “Demokratik” partilerin hepsinde(!) bu harekete göz kırpan, onların bazı söylemlerini değiştirerek yineleyen ve böylece oy kazanabileceğini sanan politikacılar var. Gerçek şu ki, bu politikacılar böyle söylemlerle bu partinin oylarını geri almak dursun, bu partinin seçmenine haklı oldukları sanısını iletiyorlar.

Tüm bunlar eşit haklar, dışlanmasız bir yaşam için mücadelenin daha uzun süre gündemde olacağını gösteriyor.

Bu konuda son yıllarda sık sık karışımıza çıkan bir ikileme değinmek istiyorum: Göç kökenliler hak arama mücadelesine nerede katılsınlar – göçmen STK’larında mı, partilerde ve sendikalarda mı? Kanımca bu sorunun yanıtı pek yok. Birden fazla kuruluşta politik çalışma yapanlar da var ama kuşkusuz bu çok kolay değil. Ek bir sorun da Türkiye kökenlilerin güçlü bir temsilci kuruluş oluşturmamaları (ve herhâlde yakın bir gelecekte oluşturmayacakları). Sonunda bu kişisel bir karar olarak gerçekleşecektir.

Bu bağlamda son olarak şuna değinmek istiyorum: Türkiye/göç kökenli politikacıların beklentilerimizde dikkatli olmakta yarar var, sonunda bu kişiler o partilere/görevlere “göçmen temsilcisi” olarak gelmediler, o partinin (genel) politikalarını doğru buldukları için geldiler. Ancak bu olgu bazı göç kökenlilerde rastladığımız gibi “kraldan fazla kralcı/uyumcu” bir politik tavrı kabul etmemiz anlamına gelmez.

■

Kitaplar arasında...

Almanya’da
Neonazi-İstihbarat-Emniyet Üçgeninde
NSU Cinayetleri
– Kurbanlar | Katiller |
İstihbarat | Tanıklar |
İzlenimler –
Yücel Özdemir

**Die haben gedacht,
wir waren das**
MigrantInnen über rechten Terror und
Rassismus
Kemal Bozay
Bahar Aslan
Orhan Mangitay
Funda Özfirat

Prof. Dr. Havva Engin

Misafir İşçiden Göçmene: Farklı Tabir – Aynı Kader? Göç ülkesi olarak Almanya

Almanya göç tarihi kamusal bellekte ve medyada hep 1955 yılında imzalanan misafir işçi (Gastarbeiter) göçüyle başlamakta. Halbuki Orta Avrupa ve bununla beraber Almanya'nın bulunduğu topraklar, her daim göç alan ve veren bölgeler olmuştur. Örneğin 1880'den sonra Alman İmparatorluğu Doğu Avrupa bölgelerinden ve Polonya'dan yarım milyonu aşkın işçi göçü almış ve bunlar bugünkü Kuzey Ren Vestfalya eyaleti bölgesinde, kömür ocaklarında, çelik ve metal sanayiinde iş bulmuşlardır. Aynı şekilde Hitler Almanyası'nda, Mussolini ile yapılan işçi alımı sözleşmesi sonucunda ülkeye çelik ve savaş sanayiinde çalışmak üzere üç yüz binden fazla İtalyan işçi gelmiştir. Almanya İkinci Dünya Savaşı sonrası imparatorluğun kaybettiği bölgelerden de on milyonu aşkın savaş mültecisi almış bulunmaktadır. Her ne hikmetse, sözü edilen bu göçler, Alman toplumsal göç belleğinde yer edinmiş olmamakla beraber, tarihi bellek tarafından da hatırlanmamakta.

Almanya resmî tarihi ve toplumsal bellek, göç olgusunu bundan dolayı hep misafir işçi (Gastarbeiter) göçü ile başlatmakta. Bu bağlamda, tarih kitaplarında, elinde tahta bavullu genç İtalyan erkeklerin Münih Tren Garı'nda fotoğrafları ve bir milyonuncu misafir işçi olan Portekizli Rodrigues'in, Alman sanayiciler Kurumu temsilcileri (Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände) ve politikacılar tarafından tren garında karşılanma resmi yer alır.

Gelen “misafir işçilerin” adı tesadüfen seçilmemiştir; Alman toplumuna, onların geçici olarak ülkede bulunduklarını göstermek için, toplumdan soyutlanmış bir şekilde, savaş döneminden kalma tutuklu kamplarına (Arbeitslager) ve erkek yurtlarına (Männerheim) yerleştirilmişlerdir.

Sanayicilerin sınırlı sözleşmelerin iş yerlerinde verim gücünü düşürdüğü gerekçesiyle hükümete yaptığı baskı sonucu, kısa süre sonra, misafir işçilerin sözleşmelerindeki “sınırlı” ibaresi kaldırılır ve bu onlara, Aile Birleşimi Yasası çerçevesinde, yanlarına eşlerini ve çocuklarını getirme imkânı verir.

1961 - Türkiye'den Almanya'ya başlayan misafir işçi göçü

Türkiye'den 1961'de başlayan misafir işçi göçü yeni bir dönemin başlangıcıdır, zira ilk defa klasik Avrupa ülkeleri olan İtalya, Yunanistan ve İspanya'nın dışında, Şark (Orient) olarak kabul edilen bir ülkeden büyük sayıda Müslüman Almanya'ya gelmekteydi.

Günümüzde Almanya'da tahminen 3-3,5 milyon Türkiyeli yaşamaktadır; bunların üçte ikisi yirmi yıldan fazla sü-

redir ülkede bulunmakta ve yarısından çoğu Alman vatandaşı statüsündedir. Kuşak çerçevesinden bakılacak olursa, dördüncü kuşak okul çağına gelmiş olmakla beraber, eğitim sisteminde yerini almakta.

Değişik sıfatlar – farklı statü?

Sözü edilen sebeplerden dolayı, 1970'li yılların sonunda “misafir” statüsünde olan işçilerin önemli bir bölümünün artık ülkelerine geri dönmeyeceği gerçeği toplumsal boyutta giderek somutlaşsa da, resmî devlet politikası on-

(işçi) veya “yabancı ülke vatandaşı” (Ausländer) bazında kimlikleri öne çıkarılırken, aynı insanlar birden dinî kimlikleri ile tanımlanır oldu: “Misafir işçi” “Müslüman”a dönüştü. Böylelikle Türkiyeli göçmenler birden “Müslüman göçmen” olarak anılmaya başlandı – tabii bu tanımın muhtevası olumsuz anlamda şekillendirilerek.

1998 yılında hükümet değişimi akabinde, Sosyal Demokrat/Yeşiller Koalisyonu tarafından Vatandaşlık Yasası'nın değişimiyle beraber, Almanya'nın bir göç ülkesi gerçeği hükümet ve politika-

yıla yakın yaşayan Türkiyeliler – ki bunların yarısından fazlası Alman vatandaşı olmasına rağmen – “Ausländer”, yani “yabancı” statüsüne konmuştu ve onları ezici çoğunluğu “mülteci” statüsünde olan Suriyeliler takip etmekteydi.

Sözü edilen ALLBUS anketinin sonuçları çok önemli olan bir gerçeği gün ışığına çıkarmakta: Türkiyeliler, ne kadar uzun süreden beri Almanya'da yaşasalar da, o ülkenin vatandaşlığına geçseler de ve birçok üyesi değişik alanlarda başarılı olmuş olsa da – yerleşikler, yani Almanlar tarafından topluma dahil görülmemeyen, yani “Ausländer” olarak değerlendirilmekte.

ALLBUS anketinin sonuçlarını başka çalışmalar da desteklemekte.

Alman Vakıflar Birliği Bilirkişi Masası'nın (Sachverständigenrat Deutscher Stiftungen) yıllık hazırladığı “Uyum Barometresi”ne göre (Integrationsbarometer) Türkiyeliler kendilerini Almanya toplumuna dahil olarak değerlendirseler de, toplum ve kurumlar nezdinde en çok dışlanan ve ayrımcılığa maruz kalan grup olarak görmekte.

Bu sonuçlar Türkiyeli göçmenlerin Almanya'daki gelecekleri için ne anlama gelmekte?

Belki en önemli sonuç, hukukî ve sosyolojik statüleri zamanla değişmiş olsa da, toplum nezdinde “Ausländer”/“yabancı” kalmaları ve bu “etiketten” kurtulamamaları.

Türklerle aynı dönemde Almanya'ya misafir işçi olarak gelmiş İspanyollar, Yunanlılar veya İtalyanlar “yabancı” olarak görülüyor, 1990'lı yıllarda göç etmiş Ruslar ve Polonyalılar için de bu durum geçerli.

Toparlayacak olursak, göçün altmışıncı yılında, Türkiye'den gelen insanların resmî tanımdaki adı “misafir işçi”den “göçmen”e dönüşmüş olsa da, toplum nezdinde hiç bir değişiklik olmamıştır ve Türkiyelilere yönelik “Ausländer” tanımı bütün olumsuzluğuyla devam etmektedir.

Bu bağlamda sorulması gereken sorulardan biri, Türkiyelilerin bu konudaki sorumluluğu. Değişim belki kendilerine bakış açısını sınamaktan geçmekte. Önemli bir çoğunluğun kendisini hâlâ “gurbetçi” olarak tanımlaması ve adlandırması, konunun ne yönde yol alması gerektiği açısından ipucu veriyor.

Kaynaklar

Sachverständigenrat deutscher Stiftungen für Integration und Migration (2018): Stabiles Klima in der Integrationsrepublik Deutschland. SVR-Integrationsbarometer 2018, Berlin.
Wasmer, Martina; Hochmann, Oshrat (2019): “In Deutschland lebende Ausländer”: Unterschiede im Begriffsverständnis und deren Konsequenzen für die Einstellungsmessung. In: ISI – Informationsdienst Soziale Indikatoren, Sonderausgabe “Befunde aus der Migrationsforschung”, 2019, 61, 18-23.

▼
İNKÂR EDİLSE DE, GÖÇMENLERİN
“MİSAFİRLİĞİ” ÇOKTAN BİTMİŞTİ VE ONLAR, YERLEŞİK HALK İLE
İÇ İÇE YAŞAMAKTAYDILAR.

ları “göçmen işçi” statüsünde bırakmakta kararlıydı. Sonuç olarak, hükümet sorumluları yıllarca ülkede göçmen varlığını reddedip, bu yönde değişik toplumsal alanlarda – örneğin yerleşim, iş ve eğitim gibi – gerekli adımların atılmasını engellediler.

İnkâr edilse de, göçmenlerin “misafirliği” çoktan bitmişti ve onlar, yerleşik halk ile iç içe yaşamaktaydılar. Böylelikle, toplum tarafından, kendilerine yönelik kullanılan tanımlama da değişti – ait oldukları sosyal sınıfı belirten “işçi” (Gast-Arbeiter) bırakılıp, yurttaşlıkları üzerinden “yabancı” (Ausländer) yapıldılar. Bu, onların yaşadıkları toplumun bir parçası olmadıklarının dışı vurumuydu.

1990'lı yılların başında, göç kökenli ve özellikle Türkiyeli'lere yönelik saldırılar – Mölln ve Solingen'de olduğu

cılar tarafından resmen kabul edildi; otuz-kırk yıldır ülkede yaşayan insanların “yabancı” veya “Ausländer” diye tanımlanmasının yanlışlığı görüldü ve nihayet “göçmen”, yani “Migrant” sıfatı devreye sokuldu. Uzun zaman önce Almanya'ya gelmiş insanlar ve onların çocukları/torunları artık “göç kökenli vatandaş” olmuştu.

Yeni terimin avantajı olarak, insanların göç tecrübesi üzerinden sınıflandırması ve böylelikle – bölmek ve dışlamak yerine, bütünleyici özelliği görülmekteydi.

Son on, yirmi yılda, “göç kökenli” terimi giderek siyasette ve toplumda kabul görmeye başlasa da içine aldığı insanların bir çoğu, özellikle üçüncü kuşak temsilcileri, bu terimin de kendilerini “etiketlediğini” ve dışlayan bir “kategoriye” soktuğu konusunda fikir oluşturdular.

▼
UZUN ZAMAN ÖNCE ALMANYA'YA GELMİŞ İNSANLAR VE ONLARIN ÇOCUKLARI/
TORUNLARI ARTIK “GÖÇ KÖKENLİ VATANDAŞ” OLMUŞTU.

gibi – artmaya başlayınca, toplumda göçmenlere yönelik bir dayanışma havası esti ve bu bağlamda kendilerinden “Yabancı hemşehri” (Ausländische Mitbürger) olarak söz edilir oldu. Yeni isim, onları yine “yabancı”, ama en azından “hemşehri” statüsünde görmekteydi – böylelikle bu, onların toplum nezdinde – sosyolojik anlamda – bir nevi kabul gördükleri anlamına gelebilirdi.

11 Eylül 2001'de New York İkiz Kuleleri'ne yapılan saldırının ardından göçmenlerin, özellikle Türkiyeli'lerin tanımlaması bir daha değişime uğradı. O zamana kadar sosyo-ekonomik

Türkiyeliler bazında ise, yapılan toplumsal anketler, daha farklı gerçekler ortaya koymaktaydı. 2016 yılında GESIS Enstitüsü, yıllık düzenlediği ALLBUS anketinde (Allgemeine Bevölkerungsumfrage der Sozialwissenschaften – Sosyal Bilimler Genel Halk Anketi), üç bin göç kökenli olmayan Alman'a, “Almanya'da yaşayan yabancıları göz önüne getirirseniz, hangi gruplar aklınıza geliyor?” sorusunu yöneltti. Soruyu Doğu Almanların yüzde 58'i ve Batı Almanların yüzde 70'i “Türkler” diye cevapladı. İkinci cevap şikkını Doğu Almanların yüzde 27'si ve Batı Almanların yüzde 19'u “Suriyeliler” diye cevapladı. Ülkede altmış

Çeviri: PoliTeknik

Armin Bernhard

Güncel Krizde Eğitim Politikasıncı İhmal Edilen Temel Pedagojik Sorunlar

Korona virüsü nedeniyle derinleşen toplumsal kriz, eğitim politikası aktörlerinin ve de yaşamsal nitelikte olmalarına rağmen Yeşiller Partisi ve Sol Parti'nin dahi pek değinmediği, pedagojik/eğitim politikasıyla ilgili birçok temel soruyu öne çıkarıyor. Eğitim politikalarının yürütülen tartışmalar ele aldıkları konular itibarıyla düşündürücü, oldukça sorunlu, sistematik bir daralmayla karakterize olunuyor. Aynı zamanda eğitim politikası hakim kriz çözme politikasının yönergelerine göre olabildiğince hareket ediyor ve bununla bağlantılı temel pedagojik soruları dile getirmiyor. Bu yönergelerde sağlık pedagojisi görünümüne, okul bağlamında hijyen konseptlerine eğilmeye ya da dijital donanım sorularıyla ilgilenmeye ağırlık veriliyor. Çocuk ve gençlerin ruhsal ve zihinsel sağlığı eğitimi konu alan hijyen politikası tartışmalarında tali bir rol oynuyor. Korona pedagojisi-kullanılan teknolojilere karşı pediatri ve pedagojinin endişeleri pek az kayda alınıyor.

Toplumsal krizin ana pedagojik boyutu ise temel sorunları hızlı, pragmatik müdahalelerle çözülemeyecek kadar çok derinde yatan bir boyuttur. Bu bo-

yut, hijyen pedagojisi önlemlerine ve özneleşme için kendisi de yeni sorunlar üreten öğrenimin dijitalleşme stratejileriyle sınırlandırmaya kapalı, kapsayıcı, uzun süre geçerli olacak yanıtlar istiyor. Eğitim politikası tartışmalarının merkezine ivedilikle yerleştirilmesi gereken, toplumsal eğitim politikasını baş etmeye zorlayan esaslı sorulardan birkaçı eksiksiz olma beklentisi gütmenden aşağıda şöyle sıralanıyor:

Politik kararlarla koyulan sınırlarıdirmaların çocuk ve gençlerin kişilik gelişimini engellemek açısından hangi kısa, orta ve uzun vadeli sosyalleşme sorunları doğurması beklenmeli? Bunların kısa, orta ve uzun vadede ruhsal ve zihinsel sağlığa etkisi ne olacak?

Kapanma ve sosyal mesafe koşullarında çocuk ve gençlerin dünya-öz ilişkileri nasıl değişecek?

Kültür endüstrisinin farklı boyutlarıncı yaratılan ve yaygınlaştırılan korku çocuk ve gençlerin gelecek vizyonlarını ve hayat düzenlerini hangi tarzda belirleyecek/olumsuz etkileyecek? (bu korku, hastalık kapma ve ölüm korkusu; maske takmanın, açık alanlarda social distancing adı verilen sosyal mesafe biçimlerinin devreye girmesi ve de hızlandırılmış bir dijitalleşme stratejisinin

yol açtığı, sosyal olanın yeni fizyonomisinden duyulan korku; olumsuz yaptırımlardan duyulan korkudur).

Yoğun kısıtlamalar ve yaşam ve eylem alanlarının yaygınlaşan sosyal kontrolü karşısında çocuk ve gençler hangi çözüm stratejilerinden yararlanacak?

Genel anlamda sosyal mesafe kuralı ve özel olarak sosyal olanın değişen fizyonomisi kişilerarası ilişki koşullarına ve özellikle de çocukların algı ve duygu hallerine nasıl yansıyacak?

Sosyalleşme sürecinde dokunmaya-dokunulmaya dayalı ve kişilerarası iletişimin sınırlandırılması (orta ve uzun vadede) hangi sonuçlar doğurabilir? Çocuklar şu an sosyal mesafe, dijital iletişim ve temasın sınırlandırılması direktiflerince belirlenen, toplumsal koşullar altında gerçekleşen dayanışmayı hangi ölçüde tadıyor? Engellenen dayanışma deneyimleri nasıl bir yıkıma yol açıyor?

Demokratik bir toplum ve de özgürleşmecı bir özneleşme için vazgeçilmez olan, krizde gözle görülür biçimde basıkıya uğrayan özne özellikleri (örneğin direni, zihinsel direnç varlığı, eleştiri yeteneği) nasıl yeniden yapılandırılabilir ve dengelenebilir?

Otoriter buyurulmuş, yukarıdan aşağı stratejilerle kabul ettirilmiş politik önlemler ve taraflı bir habercilik karşısında, tümüyle toplumun eleştirel muhakeme gücünü kararlılıkla destekleyerek, çocuk ve gençlerle demokratik bir söylemi hangi tarzda örgütleyebiliriz?

Güncel eğitim politikası zorunlu olarak dar ve kısa devreli bir nitelik taşıyor, çünkü o başlıca pedagojik konuları ve sorun tanımlamalarını saf dışı bırakıyor. O büyük ölçüde tepkisel, siyasal Korona krizi yönetiminin 'mantığı' tarafından sürüklenmeye olanak tanıyor. Toplum politikası tarafından sağlık tehdidiyle mücadelede geliştirilen stratejileri ancak teknokratlık yaparak eğitim politikası önlemlerine dönüştüren salt tepkisel bir eğitim politikasından uzaklaşmak için, 'sadece' pedagojik-teoriksel temellendirilmiş bir eğitim politikası tutumuna değil, ayrıca şu ana kadar yansıtılması oldukça yetersiz olan özneleşme üzerindeki olumsuz sonuçların ve pedagojik ilişki koşullarının pedagojik-politik sorunsallaştırılması gerekmektedir, ki bu sonuçlar kapatma ve ona eşlik eden ve onu izleyen olağanüstü önlemler nedeniyle ortaya çıkmıştır.

Çeviri: PoliTeknik

Justin Geißler | Koblenz Yüksekokulu

Bir Öğrencinin Perspektifinden Pandemi Değerlendirmesi

Şunlar olsaydı, ne değişirdi:

Yüksekokullar ve üniversiteler kapanıyor, ancak önemli nedenlerle girişlere izin veriliyor ve dersler internet üzerinden yürüyor.

İş piyasasının sınırlandırılması nedeniyle giderek daha çok öğrenci maddi sıkıntılarla karşı karşıya kalıyor. Yaşamlarını sürdürmek için yükseköğrenimleri süresince daha fazla borçlanmak zorunda kalıyor.

Bazı öğrenciler coğrafi ve maddi nedenlerle internete iyi erişim sağlayamıyor. Değişmesi pek olanaklı görünmeyen bir durum, kamuya açık alanlar ve yüksekokul ve üniversitelerin internet ağına erişilemiyor.

Öğrenciler arasındaki iletişim yalnızca internet üzerinden ilerliyor. Olanaklar dahilinde olsa da kişisel buluşmalara katılmamak kural haline geliyor.

Aşılması gereken zorluklarla karşı karşıya kalan ya da mali olanaklara ve internete erişimleri engellenen öğrenciler bu yükseköğretim durumunu gelecekte nasıl değerlendirecek? Şu tümce içlerinde nasıl bir duygu uyandıracak: "higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit?" ("Yükseköğretim, liyakat temelinde

herkes için eşit erişilebilir olmalıdır?").

Nesnel durum nasıl bir görüntü sergiliyor?

Bu zamanlarda maddi olanakları ve internet kalitesi nedeniyle yükseköğretime çok sınırlı erişim sağlayan öğrenciler olduğunu söylediklerimizde yanılmıyoruz. Böyle birşey olabilir mi? Of course not! Bu zamanlarda yükseköğrenimin başarıyla sürdürülebilmesi için artık "liyakat temeli"nin değil, öğrencilerin bulunduğu çevrenin belirleyici olduğunu göstermek söz konusudur. Öyleyse böylesi bir çevreye ve beklentilere pratik bir bakış atmak gerekiyor. Yükseköğretimin öğrencilere yönelttiği bu oldukça artan beklentiler nelerdir:

Ders içeriklerini izleyebilmek için sabit bir internet bağlantısına sahip olmak bir beklenti. Tartışmalara ve öğrenim gruplarına katılmak için de.

Evde uygun bir çalışma ortamı yaratılması öğretim içerikleriyle ilgilenmek için şart koşuyor. Bir diğer ifadeyle sessizlik (örneğin çocukları bakıma verilemeyen ebeveynleri anımsıyoruz) ve ders araçları gerekiyor (örneğin gerekli literatüre erişim, öğrenciler açısından çok farklı önem taşıyan kütüphanelere ve teknik donanıma erişimi aklımıza getiriyoruz).

Bunlar, derste hazır bulunması gereken öğrencilerin bu boyutta beklemedikleri, kendilerine yöneltilmiş taleplerdir. Dolayısıyla bu zamanda öğrencilerin yaşam dünyasının yükseköğretimde birbirinden çok farklı erişim kalitesine yol açması şaşırtıcı değil.

Bu noktada yüksekokul ve üniversiteler yükseköğretimin birer kurumu olarak çevresel koşulların belirlediği böylesi eşitsiz erişimleri aşmak için düzenleyici etkide bulunmalı (bir insan hakkı olarak eğitim hakkına uygun bir biçimde). Dolayısıyla onlar tüm öğrencilere, bireysel ve başarılı bir eğitim sürecini mümkün kılacak ve onu destekleyecek alanları ve olanakları hazır bulundurmalıdır. Öğrenciler pandemı öncesi yüksekokul ve üniversitelere gidebiliyor ve orada gereksinimlerine uygun alan ve materyaller bulabiliyordu. Şimdi alternatifler eksik. Onlar kendi çevrelerindeki olanaklarla baş başa bırakılmış durumda. Sonuçta bir denge-sizlik olduğu anlaşıyor ve bu bir öğrencinin bakış açısından kaleme alınan elinizdeki değerlendirmenin nesnesidir. İçinde olduğumuz bu zamanda üniversite öğrenimi süresince yükseköğretime bireysel erişimler arasında keskinleşen dengesizlik, bir insan hakkı olan eğitim

hakkı ideali çerçevesinde nitelikli bir gerileme olarak kavranmalıdır. Konu edilmesi ve üzerinde çalışılması gereken bir durumdur bu. Çünkü öğretimin yüksekokul politikasıncı örgütlenmesinde bir potansiyel görüyoruz. Ve öğretimin tüm öğrenciler için daha açık, daha iyi erişilebilir ve daha özenli şekillendirilmesi olanaklı ve zorunlu.

Informal öğrenim:

Bir insan hakkı olarak eğitim hakkı üzerine tartıştığımızda, bağımsız, özerk eğitim etmeni (okul eğitimi dışında) hiç gözden kaçırılmamalıdır. Öyle ki küçültülmüş kamusal yaşam da tüm insanların bireysel eğitim süreçleri için sonuçlar doğurur. Halka açık etkinliklere katılım, kültürel mekânlarda bulunmak (müze, kütüphane, sinema, anıtlar vs.) uzun zaman olanaksızdı ve şimdi yeniden olanaksızdır ya da oldukça sınırlandırılmıştır. Çevreyi keşfetmek pek de olanaklı değildi ve hâlâ da değil. Bir araya geline ve insanların etkileşimde olduğu mekânlar serbest kullanıma açık değil. Bu, özellikle kişisel açınmanın bu zamanda ne yazık ki insanlar için kısmen ne denli olanaksız kıldığını aydınlatıyor.

Uluslararası Çalışmalarımızdan örnekler...

PoliTeknik International

- Kumar Ratan (Hindistan)
- Tamralipta Patra (Hindistan)
- Akash Yadav (Hindistan)
- Ashley Mabasa (Güney Afrika)
- Yonela Mlambo (Güney Afrika)
- Dr. Derya Özkul (İngiltere/Türkiye)
- Can Aydın (Almanya/Türkiye)
- Malathie M. Seneviratne (Sri Lanka)
- Hewa G. Cyril (Sri Lanka)
- Vihara Perera (Sri Lanka)
- Aysel Turaçlı (İngiltere)
- Alhassane Faty (Senegal)

www.politeknik-international.org

PoliTeknik Español

- Prof. Dr. Vernor Muñoz (Costa Rica)
- Harby Andrés Trujillo Vargas (Kolombiya)
- Gökçe Iper (Almanya)
- Susanne Jacobsen-Perez (Danimarka)

www.politeknik-international.org/politeknikespanol/

PoliTeknik Português

- Prof. Dr. Alexandre M. T. da Silva (Brezilya)
- Camila Antero de Santana (Brezilya)
- Joana Maria Kastle Silva (Brezilya)
- Mikael Menezes (Brezilya)
- Maria Luísa Meira (Brezilya)
- Rosely Fabricio de Melo Arantes (Brezilya)

www.politeknik-portugues.org

Students' eBook Project Members

PoliTeknik Newspaper • **INTERNATIONAL**
 Malawi National Students Union • **MALAWI**
 Southern African Students Union SASU • **SOUTH AFRICA**
 Student Federation of Peru FEP • **PERU**
 Students' Federation of India SFI • **INDIA**
 Independent Youth Association BAGEP • **CYPRUS**
 Correnteza Students Movement • **BRAZIL**
 The International Relations Student Representation at the State University of Paraíba • **BRAZIL**
 Students Union of Catalonia SEPC • **CATALUÑA**
 Federation of University Students of Ecuador FEUE • **ECUADOR**
 Law Students' Union of • **SRI LANKA**
 Kurdistan Students Association • **IRAQ**
 Global Students Association • **INTERNATIONAL**
 Hyderabad Students Unions • **INDIA**
 Revolutionary Students Front RSF • **PAKISTAN**
 Students of Social Work University of Barcelona • **CATALUÑA**

